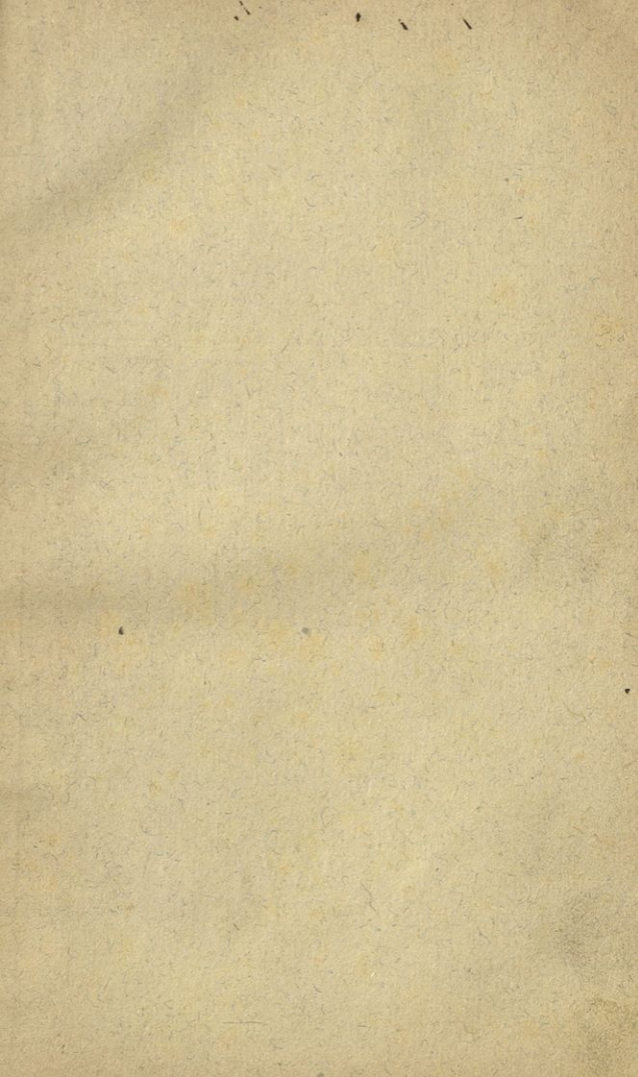

Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

153092

2727. F. f. 4.

OSMINA SERAFINSKA

ali

osemdnevne duhovne vaje
za redovnike svetega Frančiška.

Prestava iz latinskega.

Z dovoljenjem milostivega knezo-nadškofa Goriškega
in visoko častitega redovnega predstojništva hervaško-
kranjske okrajine.

V Gorici 1881.

Tisk. in zal. Hilarijanska tiskarna.

153092

153092

N 874/1971

PREDGOVOR.

V redu svetega Frančiška, kaker tudi v drugih cerkvenih redovih, se opravljajo vsako leto tako imenovane „eksercicije“ ali duhovne vaje, ki nam niso le priporočene, temuč naravnost predpisane, ker so po splošni izkušnji najboljši pripomoček k spokorjenju, k ohranjenju gorečnosti v dobrem ter k napredku na poti bogoljubnega življenja.

V tem času se človek za nekoliko dni odtegne drugim skerbem in opravkom ter misli edino le na zveličanje svoje nevmerjoče duše. Da se more to s tolikanj večim pridom zgoditi, pa se izroči duhovnemu vodniku, kateri ima tako voditi njegovo premišljevanje, da zaporedoma prevdari vse, kar more pripomoči, da svoj dušni stan prav spozna in z milostjo božjo sklepe stori, po katerih hoče poboljšati življenje ter z novo gorečnostjo začeti Bogu služiti.

Iz tega je očitno, kako važno, pa tudi težko nalogo ima vodja duhovnih vaj, in kako dobro jo mora premisliti in pripraviti se nanjo, ako hoče v resnici koristiti dušam, ki so mu izročene. Tiskano knjigo, ki bi vsem posameznim razmeram in okoliščinam popolnoma vstrezala, je skoraj nemogoče dobiti, in naj bi se

tudi našla katera, ki bi se koliker toliko bližala taki doveršenosti, vender ne bi kazalo več let zaporedoma po njenem kolovozu riniti misli, kaker ne bi kazalo duhovnemu pastirju leto za letom ravno tiste pridige pridigati, naj bi bile še tako dobre in izverstne. Človek je že tak, da se privadi besedam, ki jih večkrat sliši v eni zvezi, kaker málinar ropotanju, ter ga le prerado v tretjič ali četertič merzlega pusti, kar ga je v prvič do živega pretreslo, ogrelo in navdušilo.

To se nam je zdelo treba povedati, da ne bo kedo mislil, kaker bi hoteli tiste, ki imajo pri nas duhovne vaje voditi, vsega truda in samostojnega dela za zmerom oprostiti ter njihovo tolikanj važno in z milostjo božjo tolikanj plodovito opravilo navezati na tako rekoč leseno branje te-le knjižice. Nikaker ne! Ta knjižica — prestavljena iz znane latinske „Octava seraphica“ — naj jim bo le nekak pripomoček, katerega se znajo poslužiti, keder in koliker se jim primerno zdi, in pa nekak zgled, po katerem se morejo ravnati pri izdelovanju samostojnih, dušam, ki se jim izročajo, posebej vmerjenih premišljevanj.

Razen tega pa bodo to knjižico posamezni, ki se vdeležujejo duhovnih vaj, vsak za se mogli rabiti za nadaljno premišljevanje, tako duhovniki, kaker zlasti tisti bratje našega sera-

finskega reda, ki ne umejo latinskega ali kate-rega drugega jezika, kjer je podobnih spisov v obilnemu številu.

Tudi se znabiti ne motimo, ako upamo, da bo ta knjižica prav prišla mnogim udom tretjega reda in sploh bogoljubnim Slovencem, ki nimajo priložnosti z drugimi skupno obhajati duhovnih vaj, pa bi vender radi nekaj dni na leto posebno posvetili Bogu in skerbi za zveličanje svoje duše. Zlasti bo znabiti nekoliko vstregla duhovnikom tretjega reda, ki žele, keder ne morejo v mesto k skupnim duhovnim vajam, koliker je mogoče vsaj sami zase doma jih opraviti. Brali bodo res-da oni kaker tudi neduhovni tretjeredniki in drugi svetovni v pre-mišljevanjih te knjižice semtertje kaj, kar ni njim namenjeno; vender jih to ne bo preveč motilo, ker si bodo iz dotičnih mest ali sami lahko povzeli sebi primeren nauk, ali pa bodo take reči le gredoč prebrali ter se potem delj časa pomudili pri resnicah, ki tudi nje zadevajo.

Kedor bo tako opravljal duhovne vaje, si bo se ve-da sam vse vredil, kaker mu bode čas in okoliščine nanesle in pripuščale. Ako pa bi se mogel in hotel kedo natanko deržati se knjižice ter osem dni zaporedoma darovati v ta namen, naj bi si čas nekako tako-le razdelil:

Po jutranji molitvi se opravijo male duhovne ure; neduhovni tretjeredniki molijo zanje

28 očenašev, češčenasmarij in „čast bodi Bogu“ itd.; za sedmi „čast Bogu“ pristavijo apostoljsko vero in psalm „Vsmili se me, o Bog!“

Ob sedmih je sveta maša.

Ob osmih prvo premišljevanje, ki naj terpi, kaker vsako drugo, vsaj pol ure. Bere naj se počasi, prenehovaje za vsakim stavkom in sproti premišljevaje ter k sercu si jemaje dotične resnice.

Drugo premišljevanje ob desetih.

Po kosilu obiskanje svetega Resnjega Telesa in pozdravljenje prečiste Device Marije; nato se bere nekoliko iz Tomaža Kempčana.

Ob štirih popoldne večernice in sklepnice ter zornice in hvalnice naslednjega dne; nato lavretanske litanije. Neduhovni tretjeredniki molijo za večernice in sklepnice 14 očenašev, češčenasmarij in „čast Bogu“; potem psalm „vsmili se me, o Bog!“, nato 12 očenašev, češčenasmarij in „čast Bogu“ za zornice prihodnjega dne.

O petih ali pozneje je tretje premišljevanje.

Po večerji zopet obiskanje svetega Resnjega Telesa in pozdravljenje prečiste Device Marije; nato rožni venec in večerna molitev.

Ostali čas naj se koliker mogoče ali moli ali kaj primernega bere; zlasti pa naj se skerbi za natančno izpraševanje vesti, da se opravi poslednje dni po potrebi ali velika ali letna iz-

poved ter naposled s popolnoma očiščenim in prerojenim srcem prejme presveto Rešnje Telo.

Iz Tomaža Kempčana se priporoča za branje:

	predpoldne		popoldne	
pervi dan	3. bukve,	9. poglavje—	3. buk.	10. pog.
drugi	„ 1.	„ 13.	„ — 1.	„ 6. „
tretji	„ 1.	„ 23.	„ — 1.	„ 24. „
četerti	„ 1.	„ 17.	„ — 1.	„ 20. „
peti	„ 1.	„ 19.	„ — 1.	„ 9. „
šesti	„ 1.	„ 1.	„ — 2.	„ 12. „
sedmi	„ 3.	„ 5.	„ — 1.	„ 16. „
osmi	„ 3.	„ 21.	„ — 3.	„ 49. „

Pomote: na str. 16 naj se bere: Odstavek 1.

„ „ 52. v 5. verst odstavka: pod, nam. pred.

„ „ 103 v 1. verst odstavka: tridesetega,
nam. trinajstega.

Pervo obiskanje presvetega Rešnjega Telesa.

Počeščen bodi najsvetejši zakrament, prežlahtno telo mojega Zveličarja, moj Bog in moje vse! Počeščen bodi o Jezus, Sin božji in blažene Device Marije, življenje in sladkost mojega serca, mir in ljubezen moje duše. Terdno verujem, da si pod to podobo kruha resnično pričujoč; v tej veri hočem živeti in želim vmreti, pripravljen sem za njo tudi kri preliti. Ti upanje moje in najčistejša ljubezen, v tebe hočem terdno zaupati, tebe hočem ljubiti iz vsega serca. Oh, vterdi moje upanje, neti vedno v meni pravo gorečo ljubezen.

Počeščen bodi moj Jezus, kruh angeljski in hrana tvojih sinov! Tvoja kri me oživlja in mi odpira nebeška vrata; več je vredna le ena nje kapljica, kaker vsa nebeška slava. Jezus, daj da bom po angeljski živel in vedno po tebi hrepenel; sprejmi me za svojega sinu in skaži se mi

očeta, saj si iz ljubezni do nas prišel na svet in ostal za vselej med nami v tem najsvetejšem zakramentu, da bi nam vedno pomoč in tolažbo delil. O duša moja, koliker moreš ljubi njega, ki tebe tako ljubi!

S tistim najsvetejšim spoštovanjem, moj Jezus, ki ti ga skazujejo vse stvari, te želim pozdraviti in objeti. S tako zvesto vdanostjo, kaker vsi angeli, te želim častiti in moliti. S tako ljubeznjivo pobožnostjo, kaker svetniki, te želim hvaliti in poveličevati. S tako serčno gorečnostjo, kaker vsi tvoji izvoljeni, te želim slaviti in klicati.

Priserčno se ti zahvaljujem, moj Jezus, da si postavil ta najsvetejši zakrament in da iz ljubezni do mene želiš tukaj prebivati. O žal mi je, neizrečeno mi je žal, da sem tebe, preljubeznjivega Boga, kedaj razžalil! Nigdar več ne storim tega; ta čas duhovnih vaj naj bo začetek mojega poboljšanja. Vdati se ti hočem popolnoma, o moj Jezus; edino to, nad čemer imaš ti dopadajenje, želim tudi jaz, da se zgodi zdaj in na vekomaj.

O dragi moj zagovornik, ozri se na me sè svojim vsmiljenim očesom, vzemi na se delo mojega zveličanja, daruj nebeškemu Očetu za me svoje zasluge, da mi odpusti moje dolge. Z eno samo besedo, z

enim samim zdíhljajem priporoči me Očetu in rešen bom. Daruj se mu ti za me in zavoljo tebe me bo hitro v milost sprejel. Pokaži mu rane, ki si jih za me prejel in in hitro mi bo odpustil moje hudobije. Pokaži mu svojo sveto kri, ki si jo za me prelil, povej mu, koliko si za me preterpel, daruj se mu vsega za me, da me sprieme zavoljo tebe. Obilnost tvoje ljubezni, tvojega zasluženja, tvojega spoštovanja in vdanosti do Očeta naj dopolni mojo pomanjkljivost in popravi moje pregreške v božji službi. Daj mi milost, da bom od zdaj naprej zvesto živel po svojem poklicu. Moj Jezus, daj da bom tebe, kruh angelski, vredno vžival v življenju, pobožno te prejel ob smertni uri in naposled te srečno vžival v nebeški domovini. Amen.

— — —

Pozdravljenje prečiste Device Marije.

Pozdravljena bodi, ti blažena Devica! Pozdravljam te z angelom Gabrijelom in prosim te, da me vzemi v svojo brambo. Pozdravljena bodi, ti pribežališče grešnikov, ti tolažnica žalostnih, ti pomočnica kristijanov, ti kraljica svetnikov. Ti si vzrok

mojega veselja, ker je nebeški Oče tebi dal svojega Sinu; Sin te je izvolil za svojo mater, da bi postal naš odrešenik; sv. Duh te je obsenčil, da si od njega spočela Jezusa, da bi bili po njem blagoslovljeni vsi narodi. Srečno te imenujejo vsi narodi in molijo ljubeznjivega nebeškega Očeta, vsmiljenega Jezusa Kristusa in milostljivega sv. Duha.

„O najslajša Devica Marija, nebesa in zemlja so polna tvojih dobrot. Kaker imamo mi neskončno milostljivega gospoda v Jezusu, tako imamo v tebi neskončno milostljivo gospo, zakaj ti si gospa velike milosti vsim, kateri k tebi kličejo. Zatorej kličem jaz iz celega serca k tebi ter se veselim tvojega velikega vsmiljenja. Vsi narodi te blagoslavljajo, ker so vsi po tebi blagoslovljeni. Bodi nam pomočnica, ti rodovitna Devica, da po tebi sad večnega življenja zadobimo. Pomagaj nam, najslajša Devica, da nam da večni Oče vživati najslajši sad tvojega telesa, Jezusa, kateri z Očetom in sv. Duhom živi in kraljuje vekomaj. Amen.“ (Sv. Bonaventura).

Drugo obiskanje presvetega Rešnjega Telesa.

O presladki moj Jezus, tisoč in tisočkrat te pozdravim iz dna svojega serca. Veselim se, da si tukaj telesno in vidno pričujoč; neizrečeno se ti zahvaljujem za toliko tvoje ponižanje, da si iz nebes prišel in nas tako milostljivo obiskal. Priserčno te pozdravljam in ponižno te molim in častim. V tebe terdno verujem, terdno upam, tebe goreče ljubim. Prosim te, užgi v meni še večo ljubezen do tega najsvetejšega zakramenta, da vse posvetne želje opustim in samo po tebi hrepenim in tebe čez vse ljubim. Moj Jezus, daj da te bom z otročjo vdanostjo in odkritoserčnostjo ljubil in tvoje zapovedi zvesto spolnjeval, da si tako pridobim obljubljeno veselje v nebesih. Okrepčaj s to jedjo in s tim zdravilom, ki je tukaj na altarcu hraniš, mojo dušo, ko se bo imela ločiti iz telesa, da bode s teboj vekomaj živela.

O moj Jezus, kedo si ti in kedo sem jaz? Ti si sama čista ljubezen, — jaz pa nehvaležnež, ki sem tisto ljubezen z grehi razžalil; ti si moj dobri pastir, — jaz pa nehvaležna ovčica, ki za tvojo sladko

pašo ne mara; ti si moj zagovornik pri svojem Očetu, — jaz pa tisti hudobnež, ki sem ga razžalil. Kako veliko je tvoje vsmiljenje moj Jezus! Zavoljo tega tako velikega vsmiljenja, ki te je nagnilo, da me pri svojem razžaljenem Očetu zagovarjaš, te prosim, spravi me ž njim; naj mi odpusti zavoljo tebe moje grehe. Daj mi, kar ne zaslužim, da bom mogel storiti to, kar sem dolžan.

O Jezus, ženin moje duše, kako si se ponižal, da si si jo izbral za nevesto in da jo hraniš sè svojim svetim telesom! Ko prideš v tem najsvetejšem zakramentu v mojo dušo, postane ona tvoje prebivališče, objemati te more in ti jo tudi poljubuješ. Jezus, to vse storiš ti, zato ker me ljubiš; tudi jaz te hočem ljubiti in vsega se tebi dati. Ne, naj ne živim več jaz, ampak Jezus naj živi v meni! Vmreti želim iz ljubezni do tebe; odmreti hočem sebi, da bom živel le za te. Z gorečo ljubeznijo te objamem, v tebi samem hočem počivati in nigdar več te ne izpustiti!

Jezus, zveličar moj, reši mojo dušo! Jezus, kralj moj, vsmili se mene revnega in žalostnega! Jezus, učenik moj, uči me spolnjevati tvojo voljo! Jezus, ti moja luč, razsvetli me; ti ljubezen moja, v ljubezni

do tebe naj gorim; ti pribežališče moje, sprejmi me k sebi; ti sladkost moja, napoji me; ti vse moje dobro, napolni me sè svojim blagoslovom! Prosim te, naj občuti moja duša moč tvoje pričujočnosti in tvoj duh naj me krepča, ko živim, spim in počivam. Amen.

Pozdravljenje prečiste Device Marije.

(Po sv. Frančišku Serafinskem.).

Pozdravljena bodi, presveta gospa, presveta kraljica, božja porodnica Marija, ki si vekomāj devica, izvoljena od najsvetejšega Očeta v nebesih, kateri te je posvetil sè svojim najsvetejšim in preljubeznjivim Sinom in tolažnikom sv. Duhom; v kateri je vsa obilnost milosti in vse dobro. Pozdravljena bodi, ti njegov kraljevi grad, ti šotor njegov; pozdravljena bodi, ti mati njegova.

Sveta božja porodnica, sladka in krasna, nevesta sv. Duha, prosi svojega preljubeznjivega Sinu, Gospoda in kralja našega, Jezusa Kristusa, ki je bil za nas vmorjen, prosi ga sè sv. arhangelom Mihaelom, sè vsemi nebeškimi močmi in sè

vsemi svetniki, da nam po svojem velikem vsmiljenju in zavoljo vrednosti presvetega včlovečenja in pregrenke svoje smerti, odpusti naše grehe. Amen.

PERVI DAN.

Posvečen presveti Trojici.

Zdihljaj, ki naj se večkrat na dan ponavlja: Gospod, tebi in s teboj!

Pervo premišljevanje.

O poslednjem cilju in koncu človeka.

Vvod. Premisli vse stvari in poglej, kako vse proti svojemu cilju in koncu hitijo in prosi milosti, da se tudi ti tega naučiš.

Odstavek 1. — „Jaz sem Alpha in Omega, začetek in konec.“ (Skr. raz. 1. 8.). Tako je. „Bog je začetek, od katerega izhajamo, središče, skozi katero gremo in konec, proti kateremu smo obernjeni,“ pravi sv. Dijonizij. In to samo je najbolj in

edino potrebno. Bog te je vstvaril za sebe in zavoljo sebe, da ti ta svoj cilj in konec spoznaš, spoznaje ga ljubiš, da v ljubezni proti njemu hitiš, hité ga dosežeš in vekomaj vživaš. Bog te je vstvaril po svoji podobi, da bi mogel ti njegovo božanstvo, neizmernost in večnost nekako doseči in z višine nečimernost tega sveta zaničevati. Vstvaril te je nevmerjočega, da bi ti na svoj cilj in konec ne pozabil in se ne navezal na minljive stvari. Glede tvoje boljše strani vstvaril te je duhovnega, da bi si ne stavil v posvetnih dobrotah svojega cilja in konca. Vstvaril te je kot najžlahtnišo stvar, da bi ne hrepenel po vidljivih posvetnih rečeh, ki so po vsem nižje od tebe. Samega sebe večkrat na dan poprašuj: Ali se bližam s tim svojim sedanjim djanjem meni odločenemu cilju in koncu? Vse, kar te od tvojega cilja in konca odteguje, odstrani in kar te k njemu ne vodi, opusti. — O Bog! Ti konec brez konca! Ti si cilj in konec mojega spomina, da se tebe spominjam; ti si cilj in konec mojega razuma, da tebe spoznavam; ti si cilj in konec moje volje, da tebe ljubim.

Odstavek 2. „K svoji časti sem ga vstvaril, ga vpodobil in ga naredil.“ (Izai. 43. 7.). Origen pa do-

stavlja: „Zato je svet vstvarjen, da se rodimo; zato se rodimo, da spoznamo stvarnika sveta in našega Boga; zato ga spoznamo, da ga častimo; zato ga častimo, da zadobimo nevmerjočnost za plačilo.“ Nikaker ni bilo treba, da si tudi ti vstvarjen, ali ker pa vender si, ni drugači ko da si za Boga, božji in zavoljo Boga. Čiger toraj moraš biti, bodi tudi prostovoljno. Kedor v stvarih svoj cilj in konec išče, ta je dvakrat nesrečen, deloma zato, ker svojega cilja in konca ne najde, deloma pa zato, ker svoj pravi cilj in konec zapusti. On se hoče posluževati tega kar se ima vživati, in vživati, česar se je posluževati; vživati pa se mora cilj in konec, ki je Bog sam, drugih reči se je treba le posluževati kot takih, ki peljejo k pravemu cilju in koncu. Časnih reči se ne gre drugači posluževati, kaker palice, s katero se hodi proti domu. Kedor ta red preoberne, ta vse stori, le tega ne, zavoljo česar bi moral tukaj živeti. Ako ves svoj trud na minljive stvari obračaš in svoj zadnji cilj in konec zanemarjaš, ne ravnaj po človeško in še vreden nisi človek imenovan biti. Lenobo paseš tedaj, keder se za Boga in dušo ne trudiš. Čast božja

in zveličanje tvoje duše je poglavitno, edino in vse tvoje delo. — O, zakaj se zadržujem pri posvetnih rečeh! „Naznani mi, Gospod, moj konec.“ (Psl. 38. 5.) Tjakaj, tjakaj naj hiti moja duša, kjer je moj Bog in moje vse!

Odstavek 3. „Poverni se duša moja v svoj pokoj.“ (Psl. 114. 7.) „Naravni kraj duše je Bog, — pravi pobožni Blozij — v katerem samem se more odpočiti.“ Bog je naš cilj in konec in ni ga miru drugače, kaker samo v tem cilju in koncu. „Za se si nas vstvaril, Gospod, — zdihuje sv. Avguštin — in nemirno je naše serce, dokler se v tebi ne odpočije.“ Vsa obilnost, katera ni Bog, je vboštvo duše s podobo božjo odlikovane; duša se more sicer sè stvarmi pečati, pa samo z Bogom se more nasititi. Kaker ne prizadevajo človeške kosti nobenih bolečin, dokler ostanejo na mestu, ki jim ga je Bog odločil, prizadevajo jih pa, ako se iz tega mesta zganejo; tako tudi duša samo v Bogu, kaker v nekem svojem središču, varno počiva, zunaj njega je pa nemirna.

Zdihljaji.

O dobri Bog! spoznam, da ti si začetnik moj in vsih mojih djanj, zakaj „ti si me vpodobil in položil na me svojo roko.“ (Psl. 138. 5). Spoznam te kot svoj zadnji cilj in konec, v katerem edinem je pravi mir in posestvo vsega dobrega. Ali kako pozno sem te spoznal, o Gospod! Kako neskerben sem bil za svoj zadnji cilj in konec! Vse druge stvari hitijo proti svojemu cilju, jaz sam pa, katerega si bolj kot druge k njemu napeljal, jaz sem pot zgrešil. Ali od zdaj hočem zgodaj vstajati in k tebi hiteti, o Gospod! Vleči me za seboj, v prijeten duh tvojih dišav hočem hiteti. Vsega se hočem tebi v službo posvetiti, vsega se tebi poverniti. „Tvoj sem jaz, reši me.“ (Psl. 118. 94).

Izpraševanje.

O navadnih namenih naših djanj.

Resnične so besede sv. Gregorija Vélikega, ki tako govori: „Tudi kaj dobrega, keder se stori sè slabim

namenom, dasiravno se pred ljudmi vidi bliščeeče, vender otemni pri sodbi notranjega sodnika.“ Zakaj? Zato, ker je kvari slabi namen. Dragi redovnik! tudi tvoja dela, če jih v natančnejšem izpraševanju pregledaš, se sicer na videz bliščijo, od znotraj pa jim manka jedro dobrega namena. Vprašaj samega sebe in boš videl, da so bila tvoja dela le poveršno storjena, ali brez dobrega namena, ali pa sè slabimi pokvarjena. Življenje izgubljaš in nobenega zasluženja si ne pridobivaš, zato ker dobre namene opuščáš. Povej, ali si tudi samo enkrat, brez primese samega sebe, edino, čisto, odkritoserčno in naravnost iskal le večje časti božje? Žalibog, povsod se je vrinila ljubezen do samega sebe. Ali gospodari ljubezen božja popolnoma nad tvojimi dušnimi močmi? O, zelo redkokrat! Ali se ne druží tvojim djanjem hinavstvo in prazna čast? Prav dostikrat. Ali ne prestopáš od enega dela k drugemu, ne da bi ponovil dobrega namena? Prav pogostoma. Žal mi je za te, ker izgubljaš zasluženje tolikih del. Zgodaj vstajaš, zato ker moraš; na kor hodiš, zato ker se kazni bojiš; zaderžiš se kolikertoliko dobro, pa zavoljo ljudi; te ali one pobožnosti oprav-

ljaš, pa v njih se kaže lastna volja. Vse delaš ali iz gole navade, ali zavoljo lastnega dobička, ali z upanjem povišanja, ali pa s kakšno drugo puhlo in prazno namerro. Premisli vse natanko in boš videl, da je tvoj namen večinoma okužen z nečimernostmi. Popravi pogreške, odstrani prazne nagibe, vravnaj svoj namen po tem, kar si bral in priporoči Sinu božjemu svoja dela v poboljšanje; s tim načinom in sredstvom jih boš čudovito povišal. „Vsa tvoja dela mi popolnoma dopadajo,“ — rekel je negdaj Jezus sv. Gertrudi. — Ker se je ona začudila nad tem, ji reče Jezus: „Ravno tako, kakor če bi ti kakšno reč v rokah imela, katero bi mogla in znala zboljšati, da bi vsem dopadla, če bi dobro voljo imela, tega nikakor ne bi zanemarila: ravno tako tudi jaz tvoja dela tako rekoč v roki držim zato, ker jih imaš navado meni posvečevati, in ker najboljše morem in znam, zato me veseli v moji dobrotljivosti vsa tvoja dela tako zboljšati, da mi morejo popolnoma dopasti.“

Drugo premišljevanje.

O službi božji.

Vvod. Misli si pred očmi angele in pazi kako marljivo, kako ljubeznjivo in kako veselo služijo oni Bogu. Prosi poduka v službi božji.

Odstavek. „Prizadenite si, da bote pokojni in se deržali svojega opravila.“ (1 Tesal. 4. 11.) Naše najvišje in edino opravilo je to, da Bogu služimo in svoje duše zveličamo. Sv. Ignacij pravi v premišljevanju, katero imenuje podlago, tako: „Človek je v ta namen vstvarjen, da Gospoda svojega Boga hvali, časti, njemu služi in se tako slednjič zveliča.“ Velika je čast redovnika, ki mu je dano svet zaničevati in Bogu služiti. Služabniki posvetnih vladarjev se tim bolj povišujejo, čim večim gospodom služijo; da, videti je celo, kaker ne bi oni služili, temuč kaker bi se služilo njim. S tim večo pravico se pravi Bogu služiti vladati. Visokost božjega veličastva je taka, tako velika in tako neizmerna, da si ne moremo več misliti. Ta spoznana, ni mogoče, da ne bi bila najvredniša vse službe, časti in spoš-

tovanja. Veliki služabnik božji, naš sv. o. Frančišek serafinski, tako-le govori o tej čednosti: „Bratje, o kako dobro je služiti Bogu! Boljši je služba božja, kaker posvetno vladarstvo. Ali kedo je tisti, ki za gotovo ve, da je služabnik božji? Ni boljšega, kaker služabnik božji biti, ali vender nič ni težje človeku za gotovo spoznati, kaker če je res služabnik ali prijatelj božji. Jaz vam odkritoserčno povem, da sem Gospoda prosil, naj bi mi blagovolil pokazati, kedaj sem služabnik božji in kedaj ne. Sam najdobrotljiviši Gospod pa mi je blagovolil odgovoriti: „Spoznaj, da si moj služabnik tedaj, ko svete reči misliš, govoriš in delaš“ Zatoraj sem vam te besede naznanil, da tudi vi veste, kedaj da ste služabniki božji, ter mu dopadate in da se bom mogel tudi jaz pred vami sramovati, ko me boste videli grešiti v vsem tem, ali pa v čemerkoli izmej rečenega.“ To govori sv. Fran-

čišek o sebi, kaj pa ti o sebi? — O do-
bri Jezus! vse imam od tebe, vse sem te-
bi dolžan in vender ti služim tako redko-
krat in tako mlačno!

Odstavek 2. Redovnik, ki ga Bog s
poklicem na posebni način vodi in ki se
je sè svojimi obljubami čeznavadno po-
svetil njegovi službi, lahko s prerokom za-
kliče: „Gospod! saj sem tudi jaz
tvoj hlapec; tvoj hlapec sem in
sin tvoje dekle.“ (Psl. 115. 7.). Jaz
sem tvoj hlapec, ker si me vstvaril in o-
drešil; ali ni torej zadosti drago odkuplje-
no moje hlapčevanje? Da bi bil oče hlapca
rešil, je sinú daroval. Jaz sem tvoj hla-
pec, ker si ti moj Gospod in moj Bog; ti
si me najel, da bi v tem sv. redu tebi
služil. Jaz sem tvoj hlapec, ker ti meni
služiš; služi mi tvoja vsemogočnost, vzder-
žuje me tvoja modrost, vlada in ljubi me
tvoja ljubezen. Služi mi Bog sè svojimi
angeli, da me varuje, — s hrano, da me
siti, — z ognjem, da me greje, — sè vsem
mi služi, da bi tudi jaz njemu samemu
služil. Ali je kaj malega, imeti Boga za
služabnika? Keđor ti daje to, kar potre-
buješ za življenje, temu služiš; glej, Bog
ti vse daje, in njemu služiti se ti ne bo
ljubilo? Premisli s kako gorečim duhom

njemu služiš, samega sebe pa večkrat vprašaj: Komu posvečujem to molitev, to delo, to opravilo, ali mari Bogu? — če toraj Bogu, zakaj tako mlačno in malomarno? Kaj ni Bog sam tisti, ki po preroku grozi: „Preklet, kedor Gospodovo delo opravlja nezvesto“, ali kaker drugi berejo: „malomarno“ (Jer. 48. 10). — O ogenj, ki vedno goriš in nigdar ne vgasneš, vmori mojo mlačnost in užgi mojo gorečnost!

Odstavek 3. Prav lepo govori sv. Bernard: „Štiri reči so, katerim se v tem življenju služi: meso, svet, hudič in Bog. Vsaki tih glavavarjev ima svoja lastna darila: meso daje svojim učencem veselje za trenotek, svet minljivo visokost, hudič večno sužnost, Bog pa neizmerno srečo.“ Premisli čigavo plačilo si do zdaj zaslužil in odloči se, za koga hočeš odslej delati in truditi se? Da bi Bogu služil miče te njegovo najvišje veličastvo, dobrotljivost in vrednost, — hočeš-li to zamenariti? Vabi te lepota, žlahtnost in korist čednosti, — boš-li to zaničeval? Sili te kratkost sedanjega in večnost prihodnjega življenja, nebeško plačilo in terpljenje kazni peklenške, — ali se boš branil? Kli-

če te vrednost vsakakeršnega dobrega dela, katera je takšna, da v primeri ž njo milijoni let, ki bi se jih porabilo, da bi se pridobil celi svet, niso nič, — ali hočeš to vrednost izgubiti? Ako Bogu služiš in si samega sebe zveličati prizadevaš, tedaj sam sebi služiš, — hočeš - li čas zasluženja prostovoljno izgubiti? Jaz vem sicer, da bi ti že rad služil Gospodu Bogu, če bi te le nič ne stalo; ali premisli, kaj je Gospod za te storil in preterpel! Ne samo z molitvijo, postom itd. moremo Bogu služiti, ampak tudi sè vsem našim djanjem; služimo mu, če storimo to, kar hoče od nas po našem stanu da imamo delati. — O kako lahko je Bogu služiti in kako nas mora k temu nagibati to, ker mu lahko služimo sè vsemi svojimi djanji.

Zdihljaji.

O kako sladko in kako častitljivo je služiti Bogu! Da, resnično, tistega človeka, ki tebi odkritoserčno služi, o Gospod, „si malo manjšega od angeljev napravil, sè slavo in častjo si ga ovenčal.“ (Psl. 8. 6.) Kedo si ti, o Gospod, in kedo sem jaz, da tako radovoljno mojo tako malovredno službo sprejemlješ? Ali

je mogoče ti kaj slabšega darovati, kaker dela najmanjšega červička in najrevnišega grešnika? O kako dobrotljiv je Gospod, katerega zadovoljijo take malenkosti! Združite se torej vsi udje mojega telesa in vse dušne moči, da boste služile Gospodu: serce z ljubeznijo, jezik s hvalo, roke z delom, razum s premišljevanjem, volja z veseljem nad njegovo slavo. Služiti ti hočem, o Gospod, goreče ti hočem služiti, ker ti sam meni služiš, ki si me iz blata naredil in ker leni ne dopadajo tebi. Veselo ti hočem služiti, ker veselega dajavca ljubiš. Sè vsemi močmi ti hočem služiti, ker sem jih vse od tebe prejel. Nočem ti služiti kot najemnik, ampak kot sin; ne za plačilo, ampak za dedščino; ne za drugo, kaker za tebe samega. „Tvoj hlapec sem; daj mi pamet, da spoznam tvoja spričevanja.“ (Psl. 118. 125.).

Izpraševanje.

Ali si se po svojih zadnjih duhovnih vajah poboljšal ali poslabšal?

Slavni vstanvitelj Jezusove družbe, sv. Ignacij, primerjal je tekoči dan s prejšnjim, napredek z napredkom, in tako se je ved-

no k veči popolnosti spodbujal. Tako ravnajo tudi drugi, delaj toraj tudi ti tako. Spoznaj samega sebe, kedo si bil in kedo si zdaj? Od samega sebe terjaj odgovor, ali si se od svojih zadnjih duhovnih vaj poboljšal ali poslabšal? Vprašaj se, ali si svoje dobre sklepe izpolnjeval ali ne? Preglej katere pregreške si odpravil in katere čednosti si vsadil? Premisli s kakšno gorečnostjo si opravljal svoja premišljevanja, izpraševanja vesti ali druge pobožnosti? Ali nisi morebiti mej tem padel v kak smertni greh, pred katerim si bil sklenil sè vso močjo se varovati? Katerih pripomočkov se poslužuješ, da bi vsaki dan boljši postajal? O žalibog! v mnogem si se poslabšal in tvoja prvotna gorečnost je popolnoma mlačna postala. „Imam zoper tebe, da si svojo prvo ljubezen popustil. Spomni se tedaj, od kod si padel in delaj pokoro in opravljaj prva dela.“ (Skr. raz. 2. 4, 5.) Skleni se toraj poboljšati in ne popuščaj več tako nestanovitno svojega sklepa.

Tretje premissljevane.

O skerbi za lastno zveličanje.

Vvod. Postavi se pred obličje najvišega dušnega pastirja Kristusa in predstavi si njegovo skerb za tvojo dušo ter prosi milosti, da bi spoznal dolžnost skerbeti za svoje zveličanje.

Odstavek 1. „Iščite najprej božjega kraljestva in njegove pravice, in vse to vam bo priverženo“. (Mat. 6. 33.). Pervo, najviše, največe in edino tvoje opravilo je to, da rešiš svojo dušo. Izgubljen je ves tisti čas, ki se ne porabi v zveličanje duše. Vojskovanje, učenje, kupčevanje in vse druge reči so le neumne šale, igrače in otročarije v primeri z lastnim zveličanjem. Kjer duša škodo terpi, tam že gotovo ni nobenega dobička. „Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi? Ali kakšno menjo bo človek dal za svojo dušo?“ (Mat. 16. 26). Kaj bo de dal, ali mari Krasovo bogastvo, ali Krezove zaklade, ali Midovo zlato? Hribi zlata, kupi biserov in kraljeve krone niso nič v primeri z vrednostjo duše, večja je njena veljava. Kaj je bilo tedaj dano za njo?

Sin božji je za njo daroval samega sebe in vrednost svoje kervi. Poslušaj besede sv. Bernarda: „Tega celega sveta ni mogoče primerjati z vrednostjo ene same duše; Bog ni hotel dati za svet svoje duše, ki jo je dal za našo dušo.“ Za dušo se je včlovečil, je bil rojen, je terpel in vmerl. Ako je Bog toliko storil in preterpel za vsakatero dušo, premisli, o redovnik, kaj je treba, da storiš tudi ti za svojo dušo, ki je edina, nevermerjoča in s tolikim kupom odrešena?—O Jezus! edino to bo od zdaj naprej moje prizadevanjem, da tebi svojo dušo ohranim.

Odstavek 2. Zakaj si prizadevaš za več reči? „Le eno je potrebno.“ (Luk. 10. 42.) Eno samo dušo imaš in če jo izgubiš, druge nimaš, s katero bi jo nadomestil. Bog ti je dal dve oči, dve ušesi, dve roki in dve nogi, dušo pa ti je dal eno samo, da bi le za njo edino skerbel. Bog Oče te je vstvaril, da bi ga tvoja duša vživala; Sin božji je vmerl na križu, da bi tvojo dušo odrešil; s tako dragim odkupom je rešena, da je videti Bog nje cena. Sv. Duh ti pošilja in vliva svoje milosti, božje navdihnjenja in dobre misli, da pridobiš zveličanje svoji duši. Dobri angeli in skoraj vse druge stvari ti pomagajo,

da se tvoja duša zveliča; bojuj se toraj tudi ti za njo, ona terja prvo skerb, prvo naj tudi ima. Pa žalibog, skerb za dušo je najzadnja. Sram me je reči,—pravim pa vendar — :skerbi od zdaj naprej toliko za svojo dušo, koliker si do zdaj skerbel za svoje telo in premisli, kako hočeš skerbeti?

Odstavek 3. „Glejte, zdaj je prijetni čas, glejte, zdaj je dan zveličanja.“ (2. Kor. 6. 2). Najviši kupčevavec prepustil je tebi kupčijo tvojega zveličanja, da jo doveršiš dokler si živ, potem boš moral dati o njej račun. Pazljivo hodi, ni je zadosti velike gotovosti tam, kjer je duša v nevarnosti; ne zaupaj je negotovemu izidu, ker če se enkrat pogubi, ni je več mogoče poklicati iz pekla. „Vsmili se svoje duše, da boš Bogu dopadel“ (Sir. b. 30. 24). Ne živi tako, kaker bi imel dušo ali sovražnikovo, ali živalsko, ali pa nobene. Ti si morebiti ginjen in s pismoukom vprašuješ: „Učenik, kaj naj storim, da bom večno življenje zadobil?“ (Luk. 10. 25). „Ako hočeš priti v življenje, izpolnjuj zapovedi“ (Mat. 19. 17.) Kedor izpolnjuje zapovedi božje, reši svojo dušo. Varuj koliker moreš svojo dušo pred grehom z na-

tančnim izpolnjevanjem zapovedi božjih, z vestnim prizadevanjem po redovni popolnosti, z vedno vajo junaških čednosti in dobrih, tudi nezapovedanih del; ali če bi pa morebiti zopet grešil, vzdigni svojo padlo dušo s pomočjo sv. pokore, da se ne pogubi, zakaj če se ona pogubi, nam vse drugo nič ne pomaga.

Zdihljaji.

O kralj moje duše, moj Bog! nevreden sem prikazati se pred tvoje obličje, ko sem tako leno zanemaril neprecenljivo ovčico, ki si mi jo bil izročil, — svojo dušo, katero si ti sè svojo drago kervjo odrešil. Onečastil sem tvojo podobo in prodal sem jo tvojim sovražnikom. Bežal sem, kaker bi ne bila moja ovčica in pustil sem jo volkovom v jed. Oh, sram me je, sramota pokriva moje obličje, ker je moja duša z nadlogami napolnjena. Vem kaj bom storil, nisem vreden biti varih tako dragocenega zaklada, zato rej ga hočem tebi izročiti, ki si „dobri pastir in daš svoje življenje za svoje ovce“ (Jan. 10, 4.); „tebi je mogoče, kar mi je izročeno, ohraniti do tistega dne.“ (2. Tim. 1, 12). Vender

koliker bom mogel varoval bom to, kar mi je dobrega izročeno, s pomočjo sv. Duha, ki v nas prebiva. Daj, kar vkažuješ in vkaži, kar hočeš.

DRUGI DAN.

Posvečen gospodu in odrešeniku našemu, Jezusu Kristusu.

Zdihljaj: O Bog, bodi vsmiljen meni največjemu grešniku!

Pervo premišljevanje.

O smertnem grehu.

Vvod. Misli si, da bežiš pred Bogom, da ti pa vender sledi njegova maščevalna roka;—da ne moreš, kaker drugi Adam in Kajn, nikaker vbežati. Ob enem pa vpri svoje oči v križanega Jezusa in prosi ga milosti, da bi mogel spoznati velikost smertnega greha.

Odstavek 1. Strašna je zapoved, ki je bila negdaj dana izraelskemu ljudstvu: „Duša, ki iz prevzetnosti kaj stori, bodi si rojak ali ptujec, ker se je puntala zoper Gospoda, bodi potrebljena izmej svojega ljudstva.“ (4. Mojz. b. 15, 30.) In to po vsi pravici, ker po velikosti razžaljenja veličastva, raste tudi hudobija razžaljivca: koliker više je ono, toliko večja je ta. Razžaljenje priprostega človeka je le majhino, večje je imenitnega moža, največje je kraljevo, neizrečeno veliko je pa razžaljenje samega Boga. Nadalje: ko ti, zaverženo človeče, Boga žališ, se na tihem tako-le ž njim pričkaš: Akoravno si ti neskončno božanstvo, jaz pa nič drugega, kaker sama malovrednost, —akoravno si me ti vstvaril in olepšal z neštevilnimi dobrotami in darovi, —akoravno mi ti vse dobro obetaš in hudič sè vsem zlem žuga, —akoravno z grehom dušo pogubim, —vender se, zaničevaje tebe, oklepam hudiča in tebe, Boga, zamečem; hudič naj bode moj bog, trebuh naj bode moj bog, poželjivost naj bode moj bog, grehi naj bodo moji bogovi. — Prosim te, ki si toliko gnjusobnih bogov zmišljuješ, ali nisi nigdar bral tega: „Ne imej pri sebi nobenega novega boga, tudi

ne moli nobenega ptujega boga“? (Psl. 80. 10). Spreoberni se in reci z aposteljnóm Tomažem: „Moj Gospod in moj Bog!“ (Jan. 20. 28) — O kako mi je žal, da sem tebe razžalil.

Odstavek 2. „On pa je bil ranjen zavoljo naših grehov in potert zavoljo naših hudobij.“ (Izai. 53. 5.). Kedor ne pozna velikosti greha, ta naj pre-mišljuje Kristusovo terpljenje; spoznal bo-de gotovo iz zdravila velikost bolezní, iz pomoči velikost nevarnosti, iz plačila ve-likost dolga in iz kazni grozo greha. „Spoznaj o človek, — govori sv. Bernard—kako velike so tvoje rane, zavoljo katerih je bilo po nared-bi božje modrosti potrebno, da je bil Kristus Gospod ranjen; ako bi ne bile to smertne rane in za večno smert, nigdar bi ne bil Sin božji vmerl, da jih ozdravi.“ Poglej prizor križa na gori Kalvariji, ki je grcze v resnici poln, Kristus ga pa radostno objema, samo da greh vniči; bolj sovraži on tvoje gerdobije, kaker martre svojega ter-pljenja. Kaker je negdaj Pavlu, tako milo toži zdaj tebi: „Zakaj me preganjaš?“ (Djanj. ap. 9. 4). „Ali zato, ker sem te od vekomaj ljubil? ali ker sem te vstvaril

tedaj, ko te ni bilo? ali zato, ker sem te v ta red poklical? ali pa zato, ker ti nebesa obetam? Resnično, vzrok je le tvoja hudobna volja in s Pilatom moraš priterditi: „Jaz ne najdem krivice na njem,“ (Jan. 19. 6), da bi ga preganjal. — Oh, koliker hudobij sem naredil, toliko bolečih ran in ne ran ljubezni sem Bogu vsekalkal. Ali zdaj sovražim hudobije in želim tisoč ran kesanja in ljubezni. —

Odstavek 3. Modri Sirah opominja: „Sin, če si grešil, ne nakladaj dalje, temu č prosiš odpuščanja zavoljo poprejšnjega, da ti bo odpuščeno. Beži pred grehi, kakor pred kačo.“ (Sir. b. 21. 1, 2.). Oni, namreč grehi, ne divjajo samo proti Bogu stvarniku, in proti Sinu odrešeniku, ampak tudi proti grešnemu človeku; greh je veliko hujši kot vse drugo zlo. Zlo je biti ločen od najviše, neskončne in božje dobrote, — greh nas loči. Zlo je izgubiti milost, prijateljstvo in prijaznost božjo, — z grehom jo izgubimo. Zlo je biti oropan darov, sadu in bivališča sv. Duha, — greh nas tega oropa. Zlo je biti izključen od deležnosti zaslug Kristusovega življenja, terpljenja in smerti, izgubiti zasluženje dobrih del, sad čednosti, pravico do nebes itd., — greh te izključi in

to izgubi. Z eno besedo: greh je zlo, v primeri s katerim je vsako drugo zlo dobrota; — je izguba, v primeri s katero je vsaka druga izguba dobiček; — je vboštvo, v primer s katerim je vsako drugo pomankanje obilnost. To premisli in zdihni:

Zdihljaji.

O moj Bog in moje vse! O največi dobrota, ki si neskončno vredna ljubezni vsih stvari in svoje! Kam sem po moji prekleti slepoti tako naglo zašel, da sem ko malovredni služabnik s tako dobrim gospodom tako krivično ravnal? Ali se je moglo zgoditi, da ko sem bil v tvoji hiši s tolikimi dobrotami nasičen, sem ti povračal s tolikimi slabostmi, da sem zapustil tebe, studenec žive vode in sem si kopal prederte kapnice, ki ne morejo deržati vode? Kaj si zato vso svojo kri za me na križu prelil, da bi jo jaz z mojimi brezbožnimi nogami teptal? O nesramnost, o slepota! Gospod, Bog vsmiljenja, ki ne želiš smerti grešnikove, marveč da se spokori in da živi, žal mi je, tisočkrat mi je žal, da sem te tako nesramno razžalil. Ako bi bilo mogoče, da sé svojo kervjo popravim tvoje razžaljenje,

vmori me, moje serce je pripravljeno. Ako vidiš ti, ki vse vidiš, da te imam pozneje tudi le samo enkrat sè smertnim grehom razžaliti, obsodi me raji ta trenotek k najojstrejši smerti; raji hočem do sodnjega dne prestajati kazni vsih smertnih grehov v vicah, kjer se tvoje sveto ime ne preklinja, kaker te le z enim samim smertnim grehom razžaliti. Vsmiljenje, o moj Bog, vsmiljenje!

Izpraševanje.

H kateremu grehu si bolj nagnjen?

Sv. Gregor Véliki, razlagaje besede sv. pisma v Jobovih bukvah „Vročina je razdeljena po vsi zemlji“, popisuje hudičeve zvijače in pravi: „Najprej pregleda sovražnik vsakatega lastnosti in potem nastavi zanjke zvijač. Nekateri so namreč veselega, drugi žalostnega, tretji bojazljivega, četerti ponosnega zaderžanja; da jih tedaj skrivni sovražnik lahko vlovi, nastavlja njih lastnostim bližnje zapeljivosti. Ker je veselju najbližja poželjivost, predstavlja veselim nečistost; ker se žalost

rada v jezo premeni, ponuja žalostnim greh razpertije; ker se bojazljivi bojijo hudih kazni, žuga boječim sè strahom; in ker vidi, da prevzetne hvala prevzemlje, pelje jih s prilizovanjem kamer hoče. Posameznega človeka torej zalezuje s primernimi napakami“. Hudič preišče vsa tvoja nagnjenja, da te je vstanu toliko zdatniše skušati; preišči jih pa tudi ti, da se jim boš mogel hrabriše braniti. Spoznavaj samega sebe, kedo in kakšne nature si? Preglej se natančneje, kateri strasti si podveržen, s katerim grehom se večkrat okužiš in v katerega bolj pogostokrat padaš? Premisli ali si k prevzetnosti, ali k jezi, ali k zavidljivosti, ali k nečistosti bolj nagnjen? Kjer zapaziš, da ti ta ali oni greh več skušnjave dela, tedaj napni proti tistemu vse svoje moči, postavi mu nasproti svoja premišljevanja in posebno izpraševanje, beži pred njegovimi priložnostmi, uri se v nasprotni čednosti, natančneje se obtožuj pri spovedi o tistem grehu in ne odjenjaj, dokler ne zmagaš.

Drugo premišljevanje.

O hudobnosti in sužnosti grešnika.

Vvod. Predstavi si kakšno silno in strašno peklenko pošast, misli si, da je to grešnik in prosi milosti božje.

Odstavek 1. „Tožila te bo tvoja hudobija in tvoje odvernjenje od mene te bo grajalo. Vedi in glej, kako hudo in grenko je, da si zapustil Gospoda svojega Boga“ (Jerem. 2. 19). Da, zares hudo in grenko je, da si Boga zapustil. Kedor je Boga izgubil, izgubil je vse. Velika je izguba premoženja, še večja je izguba oči, največja je izguba pameti, neizmerna je pa izguba Boga. Ko si grešil tedaj so se te oklenile vse slabosti, katerih se moremo bati; izgubil si namreč nedolžnost, milost, nebesa, Boga in vse. Za neizmerno bi bil štel izgubo posestva, od katerega bi dobival letnih stotisoč zlatov; z grehom si neskončno več izgubil. O ti nespametni grešnik in neumni tergovec, ki daješ vse zastonj! Natančneje to premisli in tako-le sè sabo govori: Ako bi bil za gotovo vedel, da bom moral biti zavoljo svojega ravnokar storje-

nega greha v počasnem ognju pečen, ali bi bil to storil? Nikaker ne! Glej, Bog kaznuje po vsi pravici vsaki smertni greh z večnim ognjem; kaj, ako bi bil pa že on to storil, kar mu je bilo mogoče po vsi pravici storiti? Oh! kje bi bil jaz zdaj? Gotovo bi gorel že mnogo let v peklu in gorel bi nadalje vekomaj. Gori jih že mnogo toliko in toliko let v peklu, ki so manj grešili, meni pa je Bog prizanesel, da bi delal vreden sad pokore in da bi samemu sebi ne prizanašal. Karkoli bom delal, kakerkoli se bodem zatajeval vendar ne bode moje življenje preojstro in moja pokora ne bode prehuda za tiste grehe, ki so zaslužili večno kazen. Kako bodem mogel prizanašati sebi, ki sem bil tako krut proti svojemu Bogu?

Odstavek 2. „Resnično resnično vam povem: sleherni, ki greh dela, je suženj greha.“ (Jan. 8. 34). Peter Celejski dostavlja: „Sužnost greha je sužnost sužnosti; suženj greha je namreč suženj toliko gospodarjev, koliker pregreh. Pregrehe gospodarijo nad njim, ne ko gospodarji, ampak ko trinogi; ne ko dobrovoljni, ampak ko sovražniki; — so predstavljeni, ali brez koristi;

vladajo, ali brez vsmiljenja; zapovedujejo, ali brezozirno.“ In tako je tedaj več veselje grehov ogibati se, kaker grešiti. Prevzetnost, lakomnost in druge pregrehe zahtevajo več truda, nevarnosti in neugodnosti, kaker Kristus in kerščansko življenje. Tudi vest, ta mali pekel, — mali ne zavoljo majhinega ognja, ampak zavoljo majhinega prostora, — dela grešnika z vednim zbadanjem nemirnega in ga mnogo bolj terpinči, kaker ga je greh razveseljeval. Koliko sladnosti nam dela nevošljivost, koliko radosti sovraštvo in koliko veselja jeza? Resnično, pregrehe so same na sebi hude kazni, hudodelstva so rane in vse hudobije so najtežja bremena, vtem ko je pa jarem Kristusov sladak in njegovo breme lahko. To premisli ter skleni z izgubljenim sinom: „Vzdignil se bom, pojdem k svojemu očetu ter mu porečem: Oče, grešil sem zoper nebesa in zoper tebe, več nisem vreden tvoj sin imenovan biti.“ (Luk. 15. 17, 19.).

Odstavek 3. „Kedor dela greh, je iz hudiča, ker hudič od začetka greši.“ (I. Jan. 3. 8.). Da, ne samo hudič je grešnik, temoč šteje se še za hujšega, kaker hudiča. Še slabši ko hudič

si postal, ko si Boga razžalil. Hudič je grešil ko ni vedel za nobeno kazen storjenega greha, — ti pa veš za njegove kazni in vender v greh siliš. On je grešil ko žlahtna stvar, ko je bil v nedolžnosti, — ti pa, nevredno človeče, grešiš tudi tedaj, ko si vnovič v stan nedolžnosti postavljen. On je le samo enkrat grešil, — ti pa pogostokrat. On je ostal v svojem grehu, ker ga je Bog zavergel, — ti pa ostaješ, ko te Bog na toliko načinov nazaj kliče. On je bil terdovraten proti Bogu, ki ga je kaznoval, — ti pa si proti njemu terdovraten, ko se ti milega skazuje. On je grešil, ko še pekla ni bilo, — ti pa tedaj, ko ti peklenški brezen vsaki hip žuga. On je grešil in ni bil po grehu nigdar več pri Bogu v milost sprejet, — ti pa si grešil, ko si bil tolikokrat zopet milost božjo zadobil. On je grešil proti njemu, ki ga ni več poiskal, — ti pa proti njemu, ki je vmerl za te. Ali te ne oblije erdečica, ker si hudobniši od hudiča? — O jaz vbogi nesrečnež! „Duša vboga zdiham kriva, — Erdečica me obliva, — Milost tvoja naj me vmiva.“

Zdihljaji.

O neskončno vsmiljeni Bog, „pobit sem in silno sem ponižan; rjovem zavoljo zdihovanja svojega serca.“ (Psl. 37. 9.). Ali se more misliti kaj strašnejšega in ostudnišega, kakor je grešnik? Strah in trepet se me lotita, ko se spominjam te peklenške pošasti. „In tega šteješ vrednega, da nad njim svoje oči odpreš?“ (Job. 14.3). Jaz sem tista pošast, jaz sem storil toliko zločinstvo v hiši svojega Očeta. Jaz se skrivam pred tvojim obličjem in pred obličjem vseh ljudi, ker nisem vreden, da mi sonce sveti in da me zemlja nosi. Rekel bom goram: padite čez me; in gričem: pokrite me; če sem namreč delal to nad sirovim lesom, kaj se bo godilo nad suhim? Kako je mogoče, o Gospod, da nisi že pred to grozno pošast v pekel pahnil? Kako je mogoče, da me še ohraniš in da me nisi še vničil? Oh, kaj se čudim! Veče je tvoje vsmiljenje, kakor moja krivica. „Magdaleno odvézuješ, — Roparju raj obe-tuješ, — Up še meni oznanuješ.“ „Tvoj dobri duh naj me vodi po rav-

nem potu. Zavoljo svojega imena, Gospod, me oživljaj po svoji pravici.“ (Psl. 142, 10, 11.).

Izpraševanje.

O krotanju nagnjenj.

„Vojska je človekovo življenje na zemlji“. (Job. 7. 1.). Nagnjenja, ki se bojujejo proti duši, vojskujejo se neprenehoma z nami. Moj redovnik! v sredi sovražnikov si; tvoji sovražniki so tvoja nagnjenja. Ljubezen in strah, jeza in beg, sovraštvo in hrepenenje, otožnost in derznost, upanje, obup in razveseljevanje, ti so tvoji sovražniki. Koliko si prizadevaš, da bi te svoje sovražnike, glavna svoja nagnjenja, vničil? Ali niso tvoja neredna in neomejena nagnjenja kriva tvojih grehov? Katera te bolj nadlegujejo? Katero nagnjenje ti dela večo škodo? Ali ne čutiš, da je tvoje serce na kako stvar navezano in da vživa od nje skrivno sladnost? Ali se hitro ponižaš, ako te kaka strast premaga in prosiš hitro odpuščenja tiste, ki si jih razžalil? Poišči in zalezuj te svoje sovražnike, hrabro se bojuj in ne odjenjaj, dokler jih

ne vkrotiš z berzdo svoje pameti ter jih popolnoma svoji oblasti ne podveržeš. Ljubezni in hrepenenju zapovej, naj ne želè prepovedanega; upanju in derznosti vkaži, da se ne zveržejo v prederzno upanje; razveseljevanju, jezi, otožnosti in drugim nagnjenjem zaterdi, naj ne prestopijo meje pameti in naj ne zabredejo v napake. Vse tvoje opravilo obstoji v tem domačem boju, potrebno je, da ali zmagaš ali pa omagaš. Varuj se, da ne bodeš v božji hiši hudičev marternik.

Tretje premišljevanje.

O velikosti odpustljivega greha.

Vvod. Predstavi si Kristusa Gospoda, od Judov zasmehovanega, nadlegovanega sè zaničevanjem in gerdenjem, ter misli si v tem grešnike, ki le odpustljive ali majhine grehe delajo.

Odstavek 1. „Kako je to, da je moj ljubi v moji hiši tako veliko pregreh storil?“ (Jer. 11. 15.) Kako je to, da redovnik v svetem redu, v moji posebni hiši stanujoč, s tolikimi do-

brotami preskerbljen, v tako obilnih. dobrih priložnostih, po tolikih navdihljajih, opominih, branju in dobrih zgledih spodbujan, vender tolikokrat greši? Sv. Bazilij pravi: „Kedor sluša Boga ko sin in ne ko služabnik, ta se ga boji tudi v najmanjši reči razžaliti.“ Ako bi Boga resnično ljubil, bi tudi za najmanje reči skerbel ter se jih ogibal. Vsak odpustljivi greh namreč ohladi ljubezen božjo, razžali svetost božjo, rani dobrotljivost božjo, onečasti neizmernost božjo, zaničuje veličastvo in neskončnost božjo. Ne reci, da je majhin greh tisti, kateri se dopusti v zaničevanje božje. Tudi odpustljivi greh ima neko neskončno hudobijo po svoji zunanosti in določnosti, ker razžali sam na sebi neskončno dobroto. Zato pravi Gerzon: „Tudi odpustljivi greh je Bogu nasproten tako, da bi mogel po svoji pravičnosti zavoljo njega človeka vekomaj pogubiti; da mu ga pa ne všteje, to ne izvira iz njegove pravičnosti, ampak iz njegove neskončne dobrotljivosti.“ O moj Bog! rajši želim tisočkrat vmreti, kaker te v prihodnje tudi najmanj razžaliti.

Odstavek 2. „Nikar ne žalite sv. Duha božjega.“ (Efež. 4. 30.). Sv. Duha žali, kedor tudi v najmanjši stvari greši. „Odpustljivi grehi ogerdijo in omadežujejo dušo, zato je sv. Duh žalosten, hudobni duh se pa veseli“, pravi Tauler. Ako bi se moral ali Bog tudi z najmanjšim grehom razžaliti, ali pa celi svet vničiti, tedaj bi bilo bolje, da vse, kar ni Bog, pogine, kaker da bi se odpustljivi greh storil; večje zlo je namreč najmanjše razžaljenje Stvarnika, kaker dobrota vsih stvari, — končnost se ne more primerjati z neskončnostjo. Ako bi bilo dano blaženi devici Mariji na izbiro, ali rešiti svojega Sinú od vsih bolečin, ali pa privoliti v odpustljivi greh, tedaj bi bila ona rajši videla, naj bi bil njen Sin še enkrat križan brez greha, kaker da bi bila dovolila v najmanjši krivico; izmed dveh zlih reči se mora izvoliti najmanjša, manjši je pa prva. Ako bi moral kaki angelj ali svetnik v nebesih omadeževati se z odpustljivim grehom, ali se pa pogubiti, bi se rajši pogubil, kaker omadeževal, ker najmanjši zlo greha presega po vsem vsako zlo kazni. Ako bi mogel ti z enim samim odpustljivim grehom spreobrniti vse grešnike celega sveta, vse žalostne

potolažiti, rešiti vse duše iz vic in vso pogubljene iz pekla, bi ga vender ne smel nigdar storiti; vsakateri greh je namreč tako zlo, da se mora skriti pred njim vsako drugo časno in večno zlo. Ako bi moral ali odpustljivi greh storiti, ali pa ne vem katera dobra dela opustiti, tedaj bi bil bolj primoran greh opustiti, kaker vsa taka dobra dela opravljati; Bog se z najmanjšim grehom bolj razjezi, kaker sè vsemi dobrimi deli časti. — Gorje meni! „Vsako prepovedano ganjenje mojega duha — govori sv. Bernard — je nekako sramočenje tebe, o Bog! Tako je, na priliko ganjenje jeze sramočenje tvoje krotkosti; ganjenje nevošljivosti je sramočenje ljubezni; — ganjenje nečistosti je sramočenje čistosti i.t.d.“

Odstavek 3. Tako je: „kedor je v malem krivičen, je tudi v večem krivičen.“ (Luk. 16. 10.). Od malega se pride do večega, od boleznì se pride do smerti. Odpustljivi greh je bolezen, ki razum otemni, pamet omrači, voljo oslabi in celega človeka nagne, da poželi poveršnost, popustljivost in mesene občutke. On je gobova bolezen, ki ovira duši objemanje nebeškega ženina. On je naduha,

ki dela težko zdihovanje po nebeških rečeh. On je protin, ki ne pusti napredovati na potu čednosti. On je gluhost, ki brani poslušati božje navdihljaje. On je rana, ki overa celo dušno zdravje. Res je, kar uči sv. Dorotej: „Boljši je, da se pogubi tvoje telo in vse telesne stvari obenem, kaker da bi se tvoja duša tudi v najmanjši stvari poškodovala.“ Da celo, kaker Kasijan piše: „me^j človeškimi rečmi se ne sme imenovati nič drugega slabo, kaker greh.“ Ako bi toraj vse najbolj divje zverine, vsi najokrutniši trinogi, vse peklenke pošasti in vse stvari nad teboj divjale, ne mogle bi ti toliko škoditi, koliker si sam sè svojimi pogubljivimi grehi škodiš. Tvoj največi sovražnik si ti sam.

Zdihljaji.

„Gospod! ako boš na pregrehe gledal, tudi na tiste, ki smo jih za najmanjše šteli, kedo bo obstal o Gospod! (Psl. 129. 3.). Ali te bom jaz zasramoval? Bom jaz hudo s teboj ravnal? Te bom li jaz tepel, tebe Gospoda svojega Boga, Očeta svojega, tebe najvišjo

in neskončno, vse ljubezni vredno dobroto? Nikaker ne! Rajši se hočem prepustiti vsem trinogom, da me terpinčijo, kakor prepustiti tebe tolikim krivicam z zadovoljnim dovoljenjem odpustljivega ali majhinega greha. Nikoli nisem še do zdaj spoznal, kaj se pravi Boga razžaliti, zdaj pa, ali že zelo pozno, spoznavam. Zdaj tedaj se hočem sè vsemi močmi začeti vojskovati zoper sovražnike svoje duše, namreč, proti nevkročenim strastim; vojsko jim hočem napovedati in ne bodem odjenjal, dokler jih popolnoma ne podveržem. Ako bi tudi moral preliti v tem boju za božjo čast vso svojo kri do zadnje kapljice, rad jo hočem preliti, nočem odjenjati in Boga nočem več zazžaliti, vmreti hočem rajši. To sklenem pred tabo, križani Jezus! Ti o Bog si moja moč, ti si moja čelada, ti si moj ščit. „V tebe, Gospod, zaupam, na vekomaj ne bom osramočen; po svoji pravici me reši!“ (Psl. 30.2.).

TRETJI DAN.

Posvečen sv. Duhu.

Zdihljaj: Moja duša naj vmerje smerti pravičnih in moje poslednje reči naj bodo njihovim enake.

Pervo premissljevanje.

O smerti.

Vvod. Misli si, da si na smertni postelji, že prav blizo smerti; premisli kakšna bo tedaj tvoja pamet in kakšne bodo misli ter za to prosi potrebne milosti božje.

Odstavek 1. „Ljudem je odločeno enkrat vmreti.“ (Hebr. 9. 27.). To je obče odločilo, od katerega ni nobeden izuzet. Tedaj bom jaz vmerl? Prav gotovo. Kedaj, kako, kje? Bog ve. Bodem li vmerl v poslednji milosti, po prejetih sv. sakramentih? Ni gotovo; samo to je gotovo, da boš vmerl. O vsakem vmerlem se lahko reče: „bil je“, o tebi: „ti si,“ o prihodnjem: „bode“. Da se je bilo, to

ni nič; da se je, to traja le en trenotek; da se bode, trajalo bo vekomaj. Sedaj si zato, da hitiš proti srečni večnosti; tedaj kaker se vsaki dan smerti približuješ, tako postajaj tudi vsaki dan bolj popolnoma. Ko si začel živeti, začel si tudi hiteti proti koncu življenja, in tudi ta današnji dan, ko živiš, ga deliš sè smertjo, zakaj kaker danes, tako se odzame vsaki dan nekoliko tvojemu življenju. „Živeč vmiraj vedno, da bodeš vmirajoč vedno živel“, tako opominja sv. Ambrož. Vmiraj vedno, da enkrat dobro vmerješ. Denes odmri napuhu, jutri nevošljivosti, pojutranjem poželjivosti in tako vsaki dan drugim grehom. Vmirajoč boš želel, da bi bil tako odmerl. Zadnja sodba o posvetnih rečeh je najboljša in zadnja volja pravimo da je sveta. Katera bode tvoja zadnja volja? Ako veš, stori tedaj zdaj tisto, kar bi si želel vmirajoč, da bi bilo storjeno. Pomisli kaj bi si želel? —

Odstavek 2. „Smert grešnikov je silno huda“ (Psl. 33. 22.). Zakaj je silno huda? Poslušaj sv. Bernarda: „Huda je zavaljo izgube sveta, hujši zavaljo ločenja od mesa in najhujši zavaljo dvojnega stiskanja, červa in ognja“. Huda je

zavoljo telesne bolezni, hujši zavoljo dušne boječnosti in najhujši zavoljo skrajne, največi reve duše in telesa. Huda je zavoljo prikazni hudičev, hujši zavoljo predstavljanja grehov in najhujši zavoljo pričakovanja negotove sodbe. Huda je zavoljo slabega življenja, hujši zavoljo notranjega vestnega zbadanja in najhujši zavoljo najbližje večnosti, ki se ne bode nigdar končala. Pri luči, ki se daje vmirajočim v roke, počel bode hudobni sè steklenimi očmi gledati, kar ni nigdar videl, skušati, kar si ni nigdar mislil in občutiti, kar ni nigdar spoznal. Ali se ne postavljaš v bližnjo nevarnost slabe smerti sè svojim pogubljivim življenjem? Ti praviš: Ko bom imel vmreti spovedal se bom duhovniku in prizadeval si bom z občutkom velike pobožnosti dušo izdihniti. Nikar, prosim te, nikar prederzno ne zaupaj; kedor je slabo živel, ne vmerje dobro. Kaker živiš, tako bodeš vmerl; živi kaker živijo pravični, da boš tudi vmerl, kaker oni. Misli si kaker da bi bil čisto pri koncu življenja, zaničuj svet, ozri se v nebo in obudi ona djajna čednosti, katera želiš, da bi jih mogel takrat obuditi.

Odstavek 3. „Draga je pred Gospodovim obličjem smert njegovo

vih svetih.“ (Psl. 115. 6.). Draga je zares, ker je konec težav in vse dobrote vredna, ker je rojstvo in vrata večnega življenja, ker je konec zmage in začetek nebeške slave, ker je vhod v popolno gotovost in v vso srečo. O kako je prijetno vmreti onim, katerih ne veseli več življenje, ker so svetu odmerli! O kako je sladka smert onim, ki ne iščejo nobenega veselja v tem življenju! O kolika tolažba bo ob smertni uri za dobrega redovnika, ko bo mogel z vmirajočim Gospodom reči: „Dopolnjeno je“. (Jan. 19. 30.). Rekel bo tedaj: Gospod, ti si rekel: „Ako hočeš v življenje iti, izpolnjuj zapovedi in ako hočeš popolnoma biti, idi, prodaj kár imaš in hodi za menoj,“ (Mat. 19. 17. 21.) — dopolnjeno je; zapustil sem vse, da bi imel tebe in vse; storil sem kar si mi zapovedal in svetoval, daj mi tedaj kar si mi obljubil; tek sem končal, vero in obljube ohranil, daj mi krono pravice.

Zdihljaji.

Kje si zdaj, duša moja, kaj misliš, kaj občutiš? O, gorje meni! Vem da pride Gospod, kaker tat ponoči in me bode

terjal, in vender se neobčutiljivega delam s tako pogubljivo gotovostjo. Kje bi bil zdaj jaz, ako bi me bil prej vzel — kar bi bil ti lahko storil? O brezpametna neskerbnost! Zdaj vender „so me obdale smertne bolečine.“ (Psl. 114. 3.), „potoki hudobije so me prešini-li, peklenške bolečine so me obdale.“ (Psl. 17. 5, 6.). Od zdaj naprej nočem več spati, ampak stati hočem pri vratih in čuti in imeti vedno olje v svetilnici, da bom, ko pride ženin in odpre vrata, pripravljen stopiti ž njim na ženitnino. „Vse dni, katere se zdaj vojskujem, čakam, dokler ne pride moje spremenjenje. Poklical me boš in jaz ti bom odgovoril; delu svojih rok boš podal desnico“. (Job. 14. 14, 15.). Ti pa, premilostljivi Jezus! v moji smertni uri me pokliči, vkaži mi k tebi priti, da te bom s tvojimi svetniki častil na vekomaj. Amen.

Izpraševanje.

O zaničevanju sveta.

Noetava ladja pomenja samostan, dve izpuščeni ptici pa dve razni versti redovnikov. O moj Bog, koliko vranov je in

kako malo golobov! Tisti redovniki so golobje, kateri neradi vun hodijo, kadar so tudi k temu prisiljeni; kateri se vernejo hitro, ko dokončajo svoje opravilo, in kateri se ozirajo vedno na samostan, kaker na ladjo. Nasprotno pa so vrani tisti, kateri gledajo, da z lepim izgovorom vun hodijo, kateri si potrebe izmišljujejo in zavoljo dolgega časa v samoti, na zunanje veselice, kaker vrani na merhovino, letajo. Ali si tudi ti izmej tih poslednjih? Ali se ogiblješ izhodov koliker ti pokorščina dopušča? Kako sodiš posvetne reči? Ali jih imaš za toliko vredne, koliker te napeljujejo, da si Boga pridobiš? Kako si nagnjen proti posvetnim dobrotam, častem, bogastvu in poželjivostim? Kako se zaderžiš proti sorodnikom, žlahti in znancem? Ali ti dopada, da te posvetni obiskujejo? Pozveduješ rad novice? Ali se rad vtikaš mej posvetne neumnosti in prepire? Ali izpolnjuješ od aposteljna tebi izročeno vodilo: „Nih čе, kateri se za Boga vojskuje, se ne zapleta v časna opravila, da dopade njemu, od katerega se je dal najeti“? (2. Tim. 2. 4.). Odmri svetu in kakeršno nagnjenje si imel do zdaj proti svetu, takšno imej od zdaj proti Stvarniku sveta.

Drugo premišljevanje.

O poslednji sodbi.

Vvod. Misli si, da si pred ojstrim sodnikom in glej pravične, stoječe na desnici, grešnike pa na levici. Prosi milosti, da bi spoznal neizrečeno ojstrost preiskovanja in neizrečeno grozovitnost obsodbe.

Odstavek 1. „Vsi bomo stali pred sodnjim stolom Kristusovim.“ (Rim. 14. 10.). Tam na desnici bodo grehi, ki te bodo tožili, na levici neštevilni hudiči, tam više bo razserjeni sodnik, pred teboj strašni peklenški brezen, od zunaj svet, ki ga boš moral zapustiti, od znotraj pa pekoča vest. Oh, vbogi grešnik, kam hočeš bežati, ko si tako obdan? Ne boš se mogel sklicevati na višjega sodnika, ker ta je najvišji; ne boš mogel vbežati, ker je povsod pričujoč; ne boš se mogel vstavljati, ker je najmogočniji. Ali boš prosil? Ni več časa vsmiljenja, ampak pravice. Ali boš tajil? Oslepiti ga ne boš mogel, ker ta pravični sodnik je modrost sama. Ali ga boš z darili podkupil? Ne da se potolažiti z denarjem on, čiger je vse. Vse se bo pretreslo brez izjeme, vse se bo razso-

dilo brez ozira na osebe, vse se bo kaznovalo brez vsmiljenja. Ti podpisuješ sam sebi, kaker dobro ali slabo živiš, vgodno ali nevgodno sodbo. To edino tedaj je potrebno, da se zdaj ogiblješ slabega in delaš dobro. O Jezus, ne zaverzi me keder prideš sodit, vodi me zdaj po poti svojih zapovedi.

Odstavek 2. „Povem vam pa, — govori večna resnica — da za vsako prazno besedo, katero bodo ljudje govorili, bodo odgovor dajali na sodni dan.“ (Mat. 12. 36.). Glej, ako bomo morali odgovor dajati od tistih besed, katere nobenega človeka ne razžalijo, kaj bo pa od opravljenih, pohujšljivih in nečistih besed in kaj bo od nesramnih, prevzetnih, nevošljivih in maščevalnih misli? Kaj bo treba odgovoriti od rok, polnih kervi, kaj od božjeroparsko prelomljenih obljub? Slednjič, kakšen odgovor bo treba dati od vsega časa, katerega smo v grešnih delih tako slabo porabili? Kam se bo hudobnež tedaj obernal? Ali mari h kakšnemu svetniku? Svetnike je zanemarjal posnemati. Ali mari k angelju varihu? Njegova opominjevanja je zaničeval. Ali mari se bo obernal k Materi vsmiljenja? Nje ni hotel v življenju za mater spoznati. Zaperta mu bodo

torej vrata vsmiljenja, dobrovoljno serce in materina persa. Ali se bo mari obernil k Jezusu? Nehal mu je biti oče, počel mu je biti sodnik. Kaj hočem toraj storiti? Vem kaj bom storil, pokoro bom delal in dokler je čas se bom poprijel boljših, pametniših in gotoviših svetov.—O Bog, podpiraj to mojo voljo, da bom po tvojem zakonu živel!

Odstavek 3. Sodnik grozi: „Ko čas dobim, bom po pravici sodil.“ (Psl. 74. 3.). Luč sveti v temi, ako se jo pa na sonce postavi, otemni. Tako tudi naša pravičnost, postavljena pred božjo pravico, se nam zdi krivičnost. Tedaj, tedaj bo vse očito, vsi grehi, vse zlo, vse dobro, vse opuščeno dobro, izgubljene ure, zaveržene milosti, neposlušani navdihljaji in vse dobro in slabo obernjeno blago. Tam, tam bo preiskal vsegavedni sodnik tebi dane milosti in našel bo, da si jih zastonj prejel; pregledal bo tebi dovoljeni čas in videl bo, da si ga preživel brez sadu; preiskal bo misli in našel jih bo puhle, nečiste in nespodobne; preiskal bo opuščenje dobrega in našel ga bo prav dosti; preiskal bo dobra dela in našel bo, da so pomankljiva, storjena iz slabega in ne iz dobrega namena, iz grešne mlačnosti in gole

navade. — Pri vsakem svojem delu reci zana-prej sam sebi: Pazi, kaj zdaj delaš, o tem boš tam sojen.

Zdihljaji.

O kako strašne so tvoje sodbe, o Gospod, ki si jih prihranjuješ za tisti dan, kateri bo vse odkril! O kako strašan bo tisti glas: „Poberite se spred mene, prekleti, v večni ogenj!“ (Mat. 25. 41.). O vsmiljeni Jezus! zdaj rajši, dokler je čas vsmiljenja, naj doni tisti glas v mojih ušesih, da ne bo zadonel tedaj, ko bo čas sodbe. Zdaj „sodi me, o Bog, in razsodi mojo pravdo“ (Psl. 42. 1.); zdaj „uči me svoje postave, zakaj tvojih sodbá se bojim.“ (Psl. 118.) Zdaj ob času milosti me svari in „govori, Gospod! ker tvoj hlapec poslušá,“ (1. Krlj. 3. 9.); zakaj na sodnji dan jim boš govoril v svoji jeziter jih boš prestrašil v svojem serdu. (Psl, 2. 5.). „Pustime tedaj, da nekoliko objokujem svojo bolečino, preden grem, in se ne vernem, v temno deželo in pokrito sè smertno senco, v deželo reve in teme, kjer je smertna senca in niredu, ampak večni strah prebiva.“ (Job. 10. 20, 21, 22.).

Izpraševanje.

O znamenjih izvoljenja.

„Kedo more reči — piše sv. Bernard — jaz sem izmej izvoljenih, jaz sem izmej odločenih za življenje, jaz sem izmej števila sinov? Pravim, kdo more to reči; ko nam reč sv. pismo v govarja: (Pridg. 9. 1.) Človek ne ve ali je ljubezni ali serda vreden?“ Ne glede na to, vendar je nekaj znamenj izvoljenja, katera če imaš, lahko pohlevno upaš, da si izmej izvoljenih. Preučeni Drekselij jih našteva dvanajst; pridi in poglej, ali jih na sebi zapazuješ, naslednja so: 1. notranja luč; — 2. duh, ki je vedno k smerti pripravljen; — 3. pogosto prejemanje sv. sakramentov, t. j. sv. pokore in sv. rešnjega Telesa; — 4. odpovedanje vsemu; — 5. vedna žalost ali kesanje in vaja v poterpežljivosti; — 6. poslušanje božje besede; — 7. miloščina; — 8. zaničevanje samega sebe; — 9. ljubezen do sovražnikov; — 10. sovraštvo negdanjih grehov; — 11. voljno nagnjenje do dobrega; — 12. zmernost v poželjenju ali zmagi strasti in skušnjav. Ako najdeš pri sebi

ta znamenja izvoljenja, veseli se in ohrani jih; ako jih pa ne najdeš, pripravi si jih z dobrim življenjem. „Ako nisi izvoljen, delaj, da boš,“ — pravi sv. Avguštin.

Tretje premišljevanje.

O peklu.

Vvod. Misli si zelo obširno ognjišče sè strašno velikim ognjem in na njem pogubljene, od vsih hudičev sè vsem terpljenjem, kar si ga moreš misliti, martrane. Prosi milost, da te pretrese zveličavni strah ko to premišljuješ.

Odstavek 1. Job je z malimi besedami veliko povedal rekoč: „Vsakatera britkost bo nanj planila.“ (20. 22.). Planile bodo na pogubljenega vse bolečine glave, vse bolečine ušes, vse bolečine oči, vse bolečine zob. Planile bodo nanj vse bolečine vsih udov, vsih vdarcev, vsih ran in bolezni. Planile bodo nanj vse bolečine vsih jetnikov, zapuščenih, z mečem prebodenih, obešenih in sežganih. Planile bodo nanj vse bolečine, katerekoli se dajo zapisati, povedati ali izmisliti. Ako tukaj terpimo, terpi samo en ud, ali če jih tudi

več terpi, vender ne terpijo vsi; ako te boli noga, je oko zdravo; ako te boli zob, je želodec zdrav; ako te nadleguje uho, je roka zdrava; in vender kolika je bolečina če eno izmej rečenih boli! Misli si pa človeka, ki nima ne enega uda zdravega, oh kaj si moreš žalostnišega misliti od njega! Nekaj takega, da, nekaj neskončno hujšega, kaker vse te bolečine, terpijo prekleti. Kaker ni človeško oko videlo, kaj je Bog pripravil tem, ki ga ljubijo, tako tudi ni uho slišalo, kaj je Bog pripravil tem, ki ga žalijo. — To premišljuj in zakličí: O Gospod, tukaj žgi, tukaj sekaj, tukaj križaj, samo da v večnosti prizanesesh.

Odstavek 2. „Glej, jaz bom to ljudstvo pasel s pelinom in jim dajal žolčnate vode piti.“ (Jer. 9. 15.). V peklu bo žeja brez pijače, lakota brez hrane, žalost brez veselja, terpljenje brez tolažbe, ogenj brez hladila, vse slabo brez vsega dobrega. V peklu bo nesterpljiv smrad, neprenesljiv jok, grozen strah, strašan mraz, nevmerljiv červ, tipljiva tema, neizrekljiva revnost in večno terpljenje. V peklu bode družba hudičev brez ločitve, besnost zmajev brez rešitve, terdosečnost služabnikov brez vsmiljenja, grozovitost bičevavcev brez prenehanja in izguba vsih

dobrot, brez mogočnosti jih zopet pridobiti. Izguba Boga je takšna in tolika kazen, da vse druge telesne kazni daleč presega. To premišljajoč stopi, ko še živiš, v pekel, da ne stopiš, ko vmerješ; premisli tudi nevarnost, v kateri si in kako lahko se tje zverneš. Premeni življenje, da ne prideš k cilju vsega zla. — Naj gorim, o Gospod, naj gorim, ne v ognju peklenškem, ampak v ognju tvoje ljubezni!

Odstavek 3. „Iskali bodo ljudje smerti, in je ne bodo našli, in bodo želeli vmreti, in smert bo bežala od njih.“ (Skr. raz. 9. 6.). Terpljenje pogubljenih ni samo največe, ampak je tudi večno; terpijo ne samo celo večnost, ampak terpinči jih tudi vsaki trenotek večnost. Vedno mislijo in premišlujejo: „vse to, kar tukaj terpim, terpel bodem celo večnost; po preteku milijonov let ne bode večnost krajša;“ — in edina ta misel in obupanje terpinči zaveržene bolj, kakor vse bolečine in vsaki hudič. Mehkužnež, ali bi hotel za celi svet prenašati eno leto vročino ene same iskre? Gotovo ne. Kakšna nespamet je toraj, za ničevno stvar se vleči v gorečo posteljo, v kateri boš vekomaj terpinčen! Ta hip mine sladnost, terpljenje pa je večno; slast prejde več-

nost pa ostane; časti bežijo, večnost pa ostane; bogastvo izgine, večnost pa ostane. Izvoli: ali vedno veselje sè svetniki, ali pa vedno terpljenje s brezbožnimi. Noben ne sme hoditi od sladnosti do sladnosti. Terpi, da ne boš terpel, terpi tukaj časno, da ne boš poslej terpel večno.

Zdihljaji.

O globokost vsmiljenja, preljubeznjivi Jezus! „Tresem se pred zobmi peklenške pošasti, pred peklenško jamo, pred erjovečimi, pripravljenimi me požreti; trepetam pred grizečim červom in pred pekočim ognjem, pred dimom, soparom, žveplom in viharji; trepetam pred zunanjo temo. Kedo bo dal glavi moji vodo in mojim očem vir solz, da z jokanjem prehitim jok in škripanje sè zobmi?“ Tako govori sv. Bernard. In glej, pravi nadalje sv. Krizostom, nesterpljiva reč je pekel, pa vendar, ako bi kedo rekel, da je tisoč peklov, ne bo nič takega povedal, kaker je zaveržen biti od tiste slavne časti v nebesih. Oh, kaj sem delal, da si nisem jemal kaker David, večnih let

k sercu, ampak da sem pozabil na Boga in zveličanje ter se vergel v tako veliko nesrečo večnega studa! O Gospod! že „sem prisegel deržati se tvojih pravičnih sodeb,“ (Psl. 118, 106.), ne bom te več žalil; pomagaj mi in „vsmili se me, po svoji veliki milosti.“ (Psl. 50.1.). O Marija, ti me brani! Pritecite angeli, pridite mi na pomoč sveti pomočniki.

ČETERTI DAN.

Posvečen prečisti Devici Mariji,
posebni pomočnici vsih
rodovnikov.

Zdihljaj. „Eno sem Gospoda prosil, to ga bom še prosil, da bi prebival v Gospodovi hiši vse dni svojega življenja.“ (Psl. 26. 3.).

Pervo premišljevanje.

O imenitnosti in koristi reda.

Vvod. Misli si, da je redovna hiša neki raj, v katerem je vsakoverstno veselje in predokus nebeške blaženosti. Prosi milost, da bi mogel to boljše premišljevati,

Odstavek 1. „Kaker ti malo koristi — pravi sv. Magdalena Pačiška — imeti dragocen biser, če njegove vrednosti ne poznaš; tako boš tudi malo sadu dobil iz svojega reda vnega življenja, ako ne poznaš njegove velike vrednosti, ker brez tega poznanja ga ne boš ljubil in tudi ne tako visoko cenil, kaker bi moral.“ Da se ga pa navadiš ceniti, premisli preveliko obljubo Kristusa ki pravi: „Sleherni, kateri zapusti hišo, ali brate, ali sestre, ali očeta, ali mater, ali ženo, ali otroke, ali nji-ve zavoljo mojega imena, bo stoterno prejel in večno življenje dosegel.“ (Mat. 19. 29.). To so besede, pravi sv. Bernard — ki so po celem svetu obrodile zaničevanje sveta, ki so pregovorile ljudi k prostovoljnemu vboštvu, ki so napolnile samostane z menihi in puščave s puščavniki, ki so pripeljale toliko plemenitih, učenih, bogatih in blagih mladenčev v samostane, kateri pa, akoravno so vse zapustili, niso vendar nič izgubili, ker so stoterno zopet vse prejeli. — Zapustil si, o redovnik, enega očeta, eno mater, nekoliko bratov in sester, v redu pa si našel toliko očetov, mater, bratov in sester,

koliker udov tvoj red šteje; ti vsi te bodo sè zvestejšo postrežbo podpirali in te ljubili, kaker vsi tisti skupaj, katere si zavoljo Boga zapustil. Zapustil si eno, ali vsaj ne dosti stanovanj in v dobil si jih toliko, koliker samostanov šteje tvoj red. Zapustil si zunanje posvetne, časne in pozemeljske reči ter si dobil notranje, duhovne in božje. Zapustil si posvetno ničevnost in dobil vse.— Moj Bog in moje vse!

Odstavek 2. „Boljši je, da sta dva skupaj, kaker en sam; ker imata vsaj dobiček svoje družbe, ako eden pada, ga drugi podpira.“ (Ekl. 4. 9, 10.). Nič ni v tej solzni dolini blažjega, kaker prijateljstvo, nikjer pa ni to resničniše in zvestejše, kaker v redu. Veliko število pomeni v redu enega in eden ni sam, zakaj, zato ker se v zadržanju in duhu z drugimi strinja, je sam v njih več, tako da se mu zdi vsakedo drugi on sam. V redu se družijo različni ljudje različne narodnosti po strogi enakosti redovnena zakona, kaker v enega tako, da je vsih le „eno serce in ena duša.“ (Dj. ap. 4. 32.). V redu neha tista merzla beseda: „moje“ in „tvoje“; vse je namreč skupno; vsi imajo skupaj enega Boga, eno vodilo, ene molitve, enako hrano, delo in

počitek. V redu imajo nepopolni, kateri bi sicer sami na sebi malo dopadali, zavoljo edinosti ta dobiček, da obilnost popolnih dopolnjuje in podpira pomankljivost nepopolnih. V redu je ljuba edinost in edina ljubezen, vsakedo dobiva toliko zaslug za dela, koliker je udov njegovega reda. — O presrečen je tisti, ki je v red poklican! Gospod, s čim ti bom plačal? Sè svojimi obljubami, ki je hočem izpolnjevati.

Odstavek 3. Red je taborišče in naše življenje je vojska, pridobljeno zasluženje dobrih del je naš plen, in ta je, kaker je David odločilno razsodil, vsih enak: „Enak del naj dobi, kedor je šel v boj in kedor je ostal pri butarah in enako naj si razdele.“ (1. Krlj. 30. 24.). V celici sedeč, si deležen vsih molitev, zatajevanj, pridig, del, postov, čuvanja, maš itd., katere cel red opravlja. Ako vidiš brata moliti, delati, se učiti itd., misli si, da je sad tih dobrih del tudi tvoj in tako imaš pri drugem, kar nimaš sam pri sebi. Devištvo ima vsaki, devištvo drugega je tudi tvoje. S tolikimi serci Boga ljubiš, s tolikimi jeziki pridigaš, s tolikimi glasovi Boga častiš, koliker bratov imaš. Neizrekljiv sad obrodijo ta tuja zasluženja vsakemu redovniku. Če te skušnjava napade, ti ona orožje izprosijo, da

se ž njim braniš; ako zavoljo svoje slabosti omahuješ, storijo ti, da stanoviten ostaneš; ako padeš, ti pomagajo, da hitreje ko mogoče zopet vstaneš. Visoko ceni torej dobroto svojega poklica, ker, kaker pravi sv. Gregor Nazijanski, „je podlaga tvojega dobrega ali slabega življenja, ki ga moraš preživeti.“

Zdihljaji.

Vsmiljeni Jezus! koliker je v morju kapljic, tolikokrat se ti zahvalim, da si me, ali ne po mojem zasluženju, tako ljubeznjivo iz hudobnega sveta poklical v redovni stan. „Kako ljuba so mi tvoja prebivališča, Gospod kreposti; moja duša hrepeni in koperni po lopah Gospodovih.“ (Psl. 83. 2, 3.). Lopa ali predhišje Gospodovo je red, ker skozi njega se gre v stanovanje večnega kralja. O ljubljeni ženin moje duše, kaj te je nagnilo, da si toliko vredniših pustil, ki so manj pregrešili kaker jaz ter si se z menoj zaročil? Gotovo nič drugega, kaker neizmerena globokost tvojega vsmiljenja. Tedaj, o dobri Jezus, tako ti hočem v redu služiti, da vezi ljubezni mej mano in tabo nigdar

ne razterga nobena peklena zvijača, ampak sè znamenjem tvojih svetih ran, kate-re prav ponižno poljubljam, naj bodo neraz-vezljive. „Kedo nas bo ločil od lju-bezni Kristusove? Ali nadloga? ali stiska? ali lakota? ali nagota? ali nevarnost? ali preganjanje? ali meč? Svesti sem si, da ne smert, ne življenje, ne angeli, ne pogla-varstva, ne oblasti, ne sedanje, ne prihodnje, ne moč, ne visokost, ne globočina, ne druga stvar nas ne bo mogla ločiti od ljubezni božje, katera je v Kristusu Jezusu, Gospodu našem.“ (Rim. 8. 35, 38, 39.).

Izpraševanje.

O redovni pohlevnosti.

Vsim, posebno pa redovnikom, pravi apostelj; „Vaša spodobnost bodi zna-na vsim ljudem.“ (Filp. 4. 5.). In naš serafinski oče zahteva v tretjem poglavju vodila, da naj bodo njegovi posnemovavci „krotki, mirni, pametni, pohlevni in ponižni in naj pošteno govoré sè vsakim, kakor se spodobi.“ Redovnik moj, pregledal sem natančneje tvoje

zaderžanje in glej, našel sem, da si zapopadek vse nespodobnosti. Svojih počutkov nič ne varuješ, lahkomišeljen si v djanjih, nepremišljeno govoriš, radovedno se okoli oziraš, nemirne ude imaš, nezmeren si v jedi in derzen v vsem obnašanju. Ali se to redovniku spodobi, v katerega so vse oči obrnjene? Ti imaš navado vpričo drugih se po glavi dergniti, sedé eno nogo na drugo staviti, konec konopa ali rožnega venca verteti, glasno in prederzno govoriti itd. Vsmili se, te prosim redovne časti, ako se že samega sebe nočeš sramovati. V hoji si prenagel, v obleki ljubiš posebnost, čudne obraze delaš, v pogovarjanju močno glavo maješ itd. Ali si v tem podoben svojemu sv. očetu, ki je bil tako pohleven, da je bilo njegovo obnašanje pridiga? Poslušaj njegov glas: „Hodite v imenu božjem po dva in dva po poti, ponižno in spodobno, posebno ojstro molčé od jutra do tretje ure ter molite Gospoda v vaših sercih. Prazne in nepotrebne besede naj se ne govorijo med vami. Akoravno tudi hodite, naj bode vaše pogovarjanje tako čisto in spodobno, kaker če bi bili v celici. Kjerkoli namreč smo in hodimo, vedno ima-

mo celico seboj; brattelo je naša celica in duša je puščavnik, ki v celici stanuje, da moli in pre-mišljuje Boga. Ako ne ostane to-rej duša v svoji celici mirna, bo-de redovniku malo koristila zida-na celica. Tako se obnašajte mej ljudmi, da kedorkoli vas bo slišal ali videl, bode pobožno hvalil ča-stitljivega Očeta nebeškega in Boga.“

Drugo premišljevanje.

O koristi redovnega stanu.

Vvod. Predstavi si samostan v podobi gore Tabor in poglej Kristusa tam poveljčanega od Očeta ter prosi milost, da bi mogel to natanko premisliti.

Odstavek 1. Ko je pobožni prerok David premišljeval dobrote skupnega življenja, je zaklical: „Glejte, kako dobro in kako prijetno je, ako bratje skupaj prebivajo.“ (Psl. 132. 1.). Sv. Jeronim pravi, da se ta psalm prav za prav samostanov tiče. Premislimo to „kako dobro“ natančneje sè sv. Bernardom, ki pravi:

V sv. redu živi človek čisteje, pade redkeje, vstane hitreje, hodi varneje, dobi bolj pogostokrat roso božje milosti, miruje bolj brez skerbi, vmerje bolj zaupljivo, očisti se hitreje in prejme obilniše plačilo.“ Živi čisteje, ker se očisti z obljubo, kaker z drugim kerstom, grehov, storjenih mej svetom; ker se popolneje vterdi v spolnjevanji čednosti s pogostim prejemanjem sv. zakramentov, z branjem duhovnih knjig in z napeljevanjem višjih; ker se bolj oddalji od grešnega onečiščenja sè spolnjevanjem pokorščine, vboštva in čistosti. — Pade redkeje, ker nema toliko grešnih zgledov; ker sè vsagdanjim premišljevanjem in izpraševanjem vesti spoznava bolje hudobijo greha in ker je ušel grešnim nevarnostim, katerih je svet poln.—Vstane hitreje, ker se s pomočjo zgledov domačih, ki jih vsakidan vidi, vzdigne; ker ga predniki, kaker duhovni zdravniki, podpirajo in ker ga užiga gorečnost bratov.—Vstani tedaj hitro in zmiraj više stopaj, tega sadu boš toliko bolj deležen, koliker bolj si boš silo delal.

Odstavek 2. V redu hodi človek varneje. V svetnem življenji storjeni grehi uče namreč skesanega, kako varno je

treba hoditi; premišljevanje prihodnjosti sve-
tuje ogibati se pušic, ki se jih prej zagle-
da in kedor Boga ljubi, vse premisli, da,
bi ga ne razžalil. — Roso božje milosti
dobi bolj pogostokrat, nekoliko zato,
ker je bolj pripravljen prejemati milosti,
nekoliko ker božjo milost bolje hrani, ne-
koliko pa, ker on, ki je zavoljo Boga vse
zapustil, po pravici skuša, da je tudi Bog
proti njemu radodarniši.—Počiva varne-
je, ker je posvetne želje poteptal, posvet-
nih skerbi se rešil in svoji duši z obljubo
vboštva stanoviten mir pripravil. Skerbna
previdnost predstojnikov rešuje redovnika
vsake skerbi. „Težko, in breme terde
sužnosti je — pravi sv. Gregor — biti
podložen časnemu, iskati posvetno,
obderžati venljivo, hoteti stati v ne-
stalnem, hrepeneti po minljivem, z
minljivim pa ne hoteti poginiti.“ —
Gospod, kaj bi še želel, ti skerbiš za me!

Odstavek 3. Samostan je gora Tabor.
„Gospod, dobro nam je tukaj biti.“
(Luk. 9. 33.). Tukaj vmerje človek bolj
zaupljivo zavoljo mnogih dobrih del, storje-
nih v redu. Iz celice je lahak vhod v ne-
besa. Redovniku je posebno obljubljeno ne-
beško kraljestvo, namreč zavoljo vboštva,
kaker pravi sv. Bernard.—Očisti se hitre-

je, nekoliko zato, ker je redovno življenje vedno zadostovanje, nekoliko ker mu bratje po smerti s pobožnimi in obilnimi molitvami pomagajo, nekoliko pa, ker imajo redovniki obilo odpustkov. — Prejme obilniše plačilo, ker si v redu več zaslug nabere, kaker če bi bil mej svetom ostal; ker slavno premaga svet in hudiča in ker ima vsako delo iz obljube storjeno večje zasluženje, kaker brez obljube. O presrečna je imenitnost redovnikov! Kjer bodo posvetni sè strahom in trepetom poslednje sodbe čakali, tam bodo redovniki sè sodnikom Kristusom sodili svet. „Resnično vam povem — pravi Odrešenik — da ob prerojenju, kadar bo Sin človekov sedel na sedežu svojega veličastva, boste tudi vi, kateri ste šli za menoj, sedeli na dvanajstih sedežih in sodili dvanajstere Izraelove rodove.“ (Mat. 19. 28.). — Spoznaj dobroto svojega poklica, zakaj kedor ne spozna milosti tega, ki ga je poklical, ta se stori nevrednega sadu poklica.

Zdihljaji.

O res, kako dobro nam je tukaj biti!
Gospod moj Bog, ako bi se ti še ne bil

zavezal z obljubami, bi hotel zdaj to storiti in z večo gorečnostjo bi hotel storiti ter zapustiti posvetne sladnosti. Oh, iz serca mi je žal, da sem toliko sadu, ki bi si ga bil lahko na rodovitnem polju sv. reda nabral, tako leno zanemaril in tvojo milost zaverigel. Ali od zdaj „hvalil te bom, Gospod, moj Bog, iz vsega svojega serca, in slavil bom tvoje ime vekomaj,“ (Psl. 85. 12.), ker „za desno roko si me deržal ter vodil po svoji volji in v veličastvu si me sprejel. Kaj imam namreč v nebesih in kaj ljubim na zemlji kaker tebe? Moje meso koperni in moje serce, Bog mojega serca in delež moj je Bog vekomaj.“ (Psl. 72. 24—26.).

Izpraševanje.

O izpolnjevanju vodila.

Red je božje mesto, „v nje bo postavljen zid in predzidje.“ (Iz. 26. 1.). Kar so terdnjave mejam in deželam, to so redu in redovnemu življenju vodila. Hudič nas vedno zalezuje „in pride noter, kaker sovražnik, ki zid prebije, ko se vničijo terdnjave sa-

mostanskega reda,“ pravi sv. Gregor. Kaker skerbno branijo namestniki vladarjev sebi izročena mesta, tako varuj tudi ti zvesto zid in predzidje, namreč vodilo in vstanovitve ali štatute. Ali si hvaležen Bogu, da ti je odločil neko gotovo pravilo življenja? Ali častiš kaj svojega redovnega vstanovitelja? Koliko ti je mari vodilo, čiger izpolnjevanje je toliko svetnikov v nebesa pripeljalo? Ali je večkrat prebiraš in na se obračaš? Ali premisliš, da je tvoje vodilo postava božja in izraz njegove presvete volje, po kateri želi, da živiš? Ali visoko ceniš tudi male reči? Kako slušaš zapovedi in kako opominjevanja? Ali jih častiš, kaker glas svojega Očeta? Kako ceniš vstanove in vkaže višjih? Ali ne zaničuješ tega, kar ti ne dopada? „Ako malo maraš za vstanove in vkaže sv. reda, akoravno so majhini, nisi redovnik“, pravi Ludovik Blozij.

Tretje premišljevanje.

O redovni popolnosti.

Vvod. Predstavi si svojega sv. očeta Frančiška in perve redovne brate in glej, s kolikim prizadevanjem so napredovali na

poti redovne popolnosti. Prosi milost, da bi se mogel navaditi jih posnemati.

Odstavek 1. „Hodi vpričo mene in bodi popolnoma.“ (1. Mojz. b. 17. 1.). Da bi sè vsemi močmi si prizadeval popolnoma biti, vabi, miče in priganja te lepota popolnosti sama; dopada nam ona namreč v vsaki reči. Imeti hočemo popolnoma obleko, popolnoma zdravje, popolnoma telo, — zakaj pa ne tudi popolnoma duše? Lepši kakor vse druge lepote je dušna lepota in popolnost. Ker je ni lepši stvari, kakor je duša in ne lepši podobe, kakor je svetost, gotovo je, da je v obeh nekaj božjega. Redovni stan je angeljski stan; kar delajo angeli v nebesih, to delaj ti v celici: oni neprenehoma hvalijo pre-sveto Trojico, tudi ti ne nehaj prizadevati si, da popolnoma postaneš in vedo pobožna dela opravljaj. Prav za prav nimaš v redu drugega opravila, kakor da skerbiš za dušno popolnost; to je tvoje največe, najimennitniše in edino opravilo. Ali se ga tako poprijemlješ, da boš mogel reči Gospodu, keder pride: „Gospod, pet talentov si mi izročil, glej, pet drugih sem pridobil“? (Mat. 25. 20.). Ves čas, ki se ne oberne na ta dobiček, je izgubljen.— Gorje meni, kako malo sem za to skerbel!

Odstavek 2. „Ako hočeš popolnoma biti, idi, prodaj, kar imaš, in daj v bogim, in boš zaklad imel v nebesih; ter pridi in hodi za menoj.“ (Mat. 19. 21.). Lepo pravi k temu sv. Bernard: „Kristijani so dobili ime od Kristusa in dostojno je, da kaker so dediči imena, tako naj bodo tudi posnemovavci svetosti.“ To je vsim rečeno. Že kaker kristijan tedaj si dolžan po evangeliski popolnosti hrepeneti, kaj pa še le kot redovnik? Na vsaki način mora biti tvoje prizadevanje to, namreč, prav natančno posnemati Kristusa. „Jezus je rasel v modrosti in starosti in milosti pri Bogu in pri ljudeh.“ (Luk. 2. 52.). Bil je on neskončno popolnoma, ako hočeš toraj tudi ti popolnoma biti, hodi za njim in napreduj. On je bil zgled vsake pokorščine, vboštva in čistosti, — hodi za njim. On je ljubil sovražnike in koder je hodil, je dobrote delil — hodi za njim. Učenec se uči in postane učenejši, slikar se vadi v svoji umetnosti in postane spretniši; da boš pa tudi ti popolniši, hodi za Jezusom. Svoje življenje popravlaj po njegovem, varuj se pomankljivosti, da postaneš popolnoma. „Bodimo kaker Kristus, ker tudi Kri-

stus je postal kaker mi; bodimo bogovi zavoljo njega, ker tudi on je zavoljo nas človek postal“, pravi sv. Gregor Nazijanski.—O moj ljubljeni Jezus, daj da te bom popolnoma ljubil!

Odstavek 3. „Bodite tedaj popolnoma, kaker je vaš Oče nebeški popolnoma.“ (Mat. 5. 48.). Največa popolnost z umom nadarjene stvari je ta, da je, koliker se more, podobna svojemu začetniku, in koliker bolj mu bo podobna, toliko bolj bo tudi popolnoma. Da boš pa mogel vedno po večji popolnosti hrepeneti, imej namen nekako doseči božjo popolnost. Boš pa morebiti rekel: Zakaj se človeku tako velika popolnost zapoveduje, katere vendar ni vstanu nobeden doseči? Nikar ne obupaj! Veliko to zapoved boš izpolnil, ako si boš prizadeval vedno bolj in bolj popolnoma postajati. Pred oči se ti postavlja božja popolnost, kateri moraš podoben postajati, da bi nigdar ne mislil, da si tisto popolnost dosegel. „Kedor je pravičen, bodi še pravičniji, in kedor je svet, bodi še svetejši.“ (Raz. 22. 11.). Glej torej, dolžan si postati ne samo svet, ampak popolnoma svet. Tisti ni redivnik, ki nima namena svet postati. Kjer se neha proti nebu hoditi, tam se začne

proti peklu stopati. Veliki sv. Avguštin pravi: „Toliko časa ne pademo nazaj, dokler po prvem hrepenimo. Ne iti naprej se pravi, verniti se.“ Ker pa glede napredovanja svoje duše nimaš nikjer prenehanja, ampak vedno v čednosti rasti moreš, potrebno je, da se vedno spoznavaš ko nepopolnega ter si prizadevaš doseči kaj boljšega.

Zdihljaji.

O dobrotljivi Jezus, odrešenik sveta! ako morajo redovniki tako v popolnosti napredovati, kaj bo z menoj? Kako bom jaz revni človek to dosegel? Oh, Gospod Bog, kam je šlo toliko trenotkov časa, kam toliko ur, toliko dni, toliko let, ko sem brez sadu v redu živel? Kako bom prestal, ko se verne Gospod iz svojega potovanja in bo zahteval račun kupčevanja svojega služabnika, ki nisem samo enega ampak toliko talentov zakopal, jaz malovredni služabnik? Oh odpusti mi, Gospod, odpusti svojemu služabniku in „poterdi mojo hojo na svojih stezah, da ne spodlete moje stopinje.“ (Psl. 16. 5.). „Vodi me, Gospod, po svojem potu in hodil bom v tvoji resnici.“ (Psl. 85. 11.). Vse dni svojega življenja

bom gledal, koliko sem dušno napredoval in s tvojimi talenti bom po moči kupčeval. „Za postavo mi daj, Gospod, pot svojih postav in vedno je bom iskala.“ (Psl. 118. 33.).

PETI DAN.

Posvečen angelu varihu.

Zdihljaj. „Karkoli sem obljubil, bom Gospodu opravil za rešenje.“ (Jona 2. 10.)

Pervo premišljevanje.

O pokorščini.

Vvod. Predstavi si merliča, kateri se ne brani, kamerkoli ga postavijo; ne goderlja, če se ga preloži in ne toži, če se ga popolnoma zanemari. Misli si v njem sè sv. Frančiškom popolnoma pokornega redovnika. Prosi milost, da dosežeš popolno pokornost.

Odstavek 1. Tri najhujše slabosti tega sveta popisuje sv. Janez, rekoč: „Vse, kar je na svetu, je poželenje mesa, poželenje oči in napuh življenja.“ (List 2. 16.). Tim trem slabostim stoje

nasproti tri redovne obljube: poželenju mesa ali mesenim sladnostim — čistost, poželenju oči ali bogastvu—vboštvo, in napuhu življenja ali prazni časti—pokorščina. Resnično, največa slava je, s pokorščino prazno čast zaničevati. Ako vbogamo, smo podobni angelom božjim, ki so služabniki božji in vedno pripravljene izpolniti voljo božjo; podobni smo preblaženi Devici Mariji, ki je postala mati božja zato, ker se je bila volji božji podverгла; podobni smo Sinu božjemu, ki je bil pokoren do smerti, da celo do smerti na križu; podobni smo presveti Trojici, takrat namreč postane ji naša volja prav podobna, kadar se v vsem ravna po božji volji, da hoče namreč to, kakoli hoče Bog sam in zato, ker hoče on. Verh tega nam daje pokorščina to, kar je edino le božji modrosti lastno, namreč, da ne moremo v ničemer grešiti. Lahko se pomoti višji, ko vkazuje, nikaker pa ne podložni, ko vboga, ker, razen greha, ni mogoče, da bi ne storil volje božje. Zatorej uče sv. očetje soglasno, da kar pokorščina vkaže, je vedno bolj popolnoma, kaker vse, kar bi mogli tisti čas storiti. N. pr. predstojnik ti vkaže hišo pometati; da se to naloženo delo stori je Bogu bolj dopadljivo, kaker vse drugo,

kar bi mogel tisti čas storiti, tako, da je za tisti čas bolje za te, da hišo pometaš, kaker da bi molil, premišljeval ali pridigal, čeravno so ta dela sama na sebi bolj popolna. — Vkaži, Gospod, kaker le hočeš, kaj morem storiti, sam veš.

Odstavek 2. „Pokoren človek bo zmagovalno govoril.“ (Preg. 21. 18.). Pokorščina vse premaga: premaga svet, ker zaničuje njegovo nečimernost; premaga hudiča, ker beži pred njegovo hudobnostjo; premaga meso, ker kroti njegovo poželjivost; premaga celega starega človeka, ker podverže Bogu njegovo voljo. Pokorščina si pridruži tudi druge čednosti in ž njimi pokornega olepša. Pokorščina je najlažja reč; ko se namreč skerbi drugega podveržeš, naložiš na njegove rame svoje breme. Pokorščina je Bogu najljubša daritev, ker ž njo posveti človek Bogu svojo voljo. Pokorščina je zelo zaslužljiva; več si zasluži tisti, ki iz pokorščine zmerno je, kaker kedor se iz lastne volje z najostrejšim postom kroti. Blaženi Štefan, grof Tironski, je pravo zadel, ko je to-le rekel: „Boljši je storiti eno delo iz prave pokorščine, kaker narediti šest sto čudežev.“ Vbogaj torej hitro in priprosto, ponižno in veselo, s terdno voljo in goreče,

vedno in rad. — Gospod, kaj hočeš, da storim? Naznani mi po mojih višjih svojo voljo, pripravljen sem za vse.

Odstavek 3. „Pokorščina je boljši, kakor darovi.“ (1. Kralj. 15. 22). Človek, kateri vboga, ne daruje ne vola in ne drugega živinčeta v žgavni dar, ampak svojo lastno voljo. Darovati in zapustiti svoje reči je lahko, ali darovati in zapustiti samega sebe, to je težavno in trudapolno. To težavo je naš serafinski oče premišljeval in opominjal v svojem vodilu rekoč: „Bratje, ki so podložni, naj pomislijo, da so se zavoljo Boga odpovedali lastni volji. Zavoljo tega jim ojstro zapovem, da naj vbogajo svoje ministre v vseh rečeh, katere so Bogu obljubili izpolnjevati in niso zoper njihovo dušo in zoper naše vodilo.“ Kedar vboga zapovedim, pripravlja si veliko plačilo. Kedar ti tedaj pokorščina težavo dela, premisli njeno plačilo; premisli, da je ona grob lastne volje, pravo marterništvo brez prelivanja kervi, neposredno opravičenje pred Bogom; premisli, da je ona najboljši pripomoček za pomnoženje čeznatornih darov, najzdatniši pomoč za pridobljenje

čednosti, Bogu in bratom najljubše veselje in najgotoviša pot v nebeško domovino.

Zdihljaji.

„Kako sladke so tvoje besede mojemu gerlu, bolj ko med mojim ustam! Po tvojih zapovedih sem razumen, torej sovražim vsako krivično pot.“ (Psl. 118. 133, 104.). Zdaj zares spoznam, kako gotovo se duša s pokorščino obvaruje. Ti, Gospod, si nam pot pokazal, ko si bil pokoren do smerti, smerti pa na križu. (Fil. 2. 8.). Pokoren si bil, stvarnik stvaren, gospod služabnikom, ti najpravičniji, najkrivičnejši sodnik in trinogom. O, ko železo sem jaz in terd ko kamen, ako me ta zgled ne gane, da bi namreč vbogal tiste, ki si mi jih ti za svoje namestnike dal. Nigdar več ne storim kaj takega, ampak z novo gorečnostjo obljubim Bogu vsega močnemu, preblaženi Devici Mariji, sv. Frančišku, vsim svetnikom, in vam, predstojniki moji, da bom živel v pokorščini, brez lastnine in v čistosti.

Izpraševanje.

„Bodite pokorni svojim predstojnikom in bodite jim podložni,

zakaj oni čujejo kaker taki, kateri bodo za vaše duše odgovor dali, da z veseljem to delajo in ne zdihovaje; to bi namreč ne bilo za vas dobro.“ (Hebr. 13. 17.) Predstojnik je namestnik božji, karkoli on vkaže sprejmi, kaker da bi vказal Bog. Ali si slušal tako do zdaj? Prava pokorščina ima štiri razmere: visokost, globokost, širokost in dolgost. — Visokost ne terja samo, da podložni po zunanje stori to, kar je naloženo, ampak da tudi voljo in misel z voljo in mislijo predstojnikovo zedini, da njegovih zapovedi ne razločuje, njegovega namena ne presoja, da ima veliko spoštovanje do njega in da mu je slednjič v vsem zavoljo Boga pokoren. Ali delaš tako? — Globokost obstoji pa v tem, da nisi podložen samo višjim, ampak tudi nižjim. Sveti naš očak Frančišek je bil zelo pripravljen pokoren biti tudi novincu, ki bi bil še le eno uro v redu. Nadalje obstoji globokost pokorščine tudi v tem, da se do vsakakeršnega malovrednega opravi-la ponižaš. Ali ti je bilo enako mari storiti kaj častnega, kaker kaj nečastnega? — Širokost pokorščine obstoji pa v tem, da se urno sluša, ne samo to, kar višji pod grehom zapoveduje, ampak tudi to, kar ni

pod toliko dolžnostjo vказano, da še celo, da se je vbogljivo v tem, kjer se le samo voljo višjega spozna. Ali je tako obširna tvoja pokorščina? Dolgost pa obstoji v tem, da si pokoren do smerti in da se nigdar ne izgovarjaš. Povej, ali nisi kedaj rekel „ne morem“ namesti pogubne besede „nočem“? Za naprej naj bode torej tvoja pokorščina radovoljna—brez vgovarjanja, natančna—brez obupanja, urna—brez odlaganja, pohlevna—brez zaničevanja, priprosta — brez premišljevanja, vesela — brez zmešnjav, ponižna — brez povzdigovanja, stanovitna — brez nehanja, splošna — brez izjeme, celotna—s popolno podložnostjo.

Drugo premišljevanje.

O redovnem vboštvu.

Vvod. Misli si Jezusa na križu visečega in čisto nagega, postavi si ga za zgled svojega vboštva in prosi ga, kaker navadno, milosti.

Odstavek 1. „Blager vbogim v duhu, ker njih je nebeško kraljestvo.“ (Mat. 5. 3). Dobro si zapomni; tukaj ni govorenje o prihodnosti, ampak o sedanjosti, ni rečeno „da bo,“ ampak „da je“ blager; vboštvo je namreč,

neko nebo na zemlji. V nebesih je vedna gotovost, — tudi vboštvo je gotovo in brez skerbi. V nebesih je pravo bogastvo, — samo radovoljno vboštvo ima vse: „Kaker da bi nič ne imeli in vender vse posedamo“, pravi sv. Pavel (2. Kor. 6. 10). Zadovoljnost stori človeka bogatega in ne pridobljeno premoženje. V nebesih je prava obilnost, — tudi prostovoljno vbogi živi v obilnosti, ker si nič ne želi. V nebesih je vedno veselje, — tudi vboštvo se veseli v ohranjenju zdravja, katero pa hrepenenje po bogastvu kvari; razveseljuje se v dušnem miru, katerega pa ljubezen do bogastva kali; veseli se zavoljo sladke vesti, katero pa bogastvo terpinči. V nebesih je veselo društvo, — tudi vboštvo odstranjuje tisti merzli besedi: „moje“ in „tvoje“, ter rodi in ohranjuje pravo društveno življenje. V nebesih je popolna sitost našega okusa — tudi vboštvo dela lačnemu dober tek, bogatinu se pa gnjusijo jedi, ki se mu na mizo postavijo, ker ni lačen. Skopuhov življenje je podobno mertvaški pojedini, vse namreč imajo, pa jih nič ne veseli. O koliko ima redovnik, ki nič nima, ker ima vse kar hoče; on ne hrepeni po nič drugem, kaker po nebesih.

Odstavek 2. Stari Tobija je negdaj svojega sinu tolažil, rekoč: „Nikar se ne boj, moj sin! vbogo sicer živimo, pa veliko dobrega bomo imeli.“ (Tob. 4. 23). Radovoljno vboštvo je boljše, kaker vse posvetno blago; ono vzame grehu orodje, vniči grehe in nas reši posestva minljivih reči. Vboštvo pomaga množiti čednosti, povišati zasluženje, dušni mir, sladkost duhovnih dobrot in nebeško dedščino. „Velika je sreča kristijanov — pravi sv. Avguštin, da imajo vboštvo za ceno nebeškega kraljestva. Nikar naj ti ne bode tvoje vboštvo nedopadljivo; nič bogatejšega, kaker je ono, se ne more dobiti. Hočeš vedeti, kako je bogato? Nebesa kupi“. Ceni torej po zasluženju vrednost in misli si, da je bolje za te, da si dosti vreden, kaker da imaš mnogo dragocenosti. Vboštva ne smemo prištevati slabostim. Tisti je zelo srečen, ki nič ne želi, ne pa tisti, ki dosti ima. Kaj je torej blaženost? Ako si človek prav nič ne želi. Kedor ničesar ne želi, ničesar ne potrebuje in v tem je vbogi najbolj Bogu podoben in zavoljo tega je tudi najblaženiši. Bog sam za se nič ne potrebuje; njemu bo najbolj podoben tisti,

ki najmanj potrebuje in nič ne želi. — O Bog, prevelik skopuh bi bil in preveč krivičen proti tebi, ako bi mi ti ne zadostoval. Ako bi bili vsi zakladi sveta samo moji, zapustiti bi jih hotel zavoljo tebe.

Odstavek 3. Koliko naj se bogastvo tega sveta ceni, nas je Jezus sè svojim zgledom učil, rekoč: „Lesice imajo jame in ptice nebeške gnjezda; Sin človekov pa nima, kamer bi glavo naslonil.“ (Mat. 8. 20). Rodil se je v hlevcu, položen je bil v jaselce, s prav vbogo odejo je bil odet, vbog je ostal celo svoje življenje in slednjič ni imel na križu še požirka hladne vode, s katero bi si bil žejo vgasil, in nič svojega, kar bi bil kot dedščino svojim zapustil, še perta ne, s katerim bi bil svojo nagoto pokrtil, tudi ne lastnega groba, v katerem bi bilo počivalo njegovo mertvo telo. Zato je imel očak vbogih, sv. Frančišek, navado reči: „Vedite bratje, da je vboštvo kraljica čednosti, ker se je bliščala tako neizrečeno v kralju kraljev in v kraljici, materi njegovi.“ Zavoljo nas je postal Jezus vbog, ko je bil bogat, da bi nas sè svojim vboštvom obogatil. Redovnik, uči se od Kristusa radovoljnega

vboštva, uči se, od kod si obogatel, uči se, od kod lahko še bolj obogatiš.

Zdihljaji.

O ljubeznjivo vboštvo, ti moj gospodar in moj kralj! Objeti te hočem z največim serčnim veseljem, ker v tebi je našel Gospod naš Jezus Kristus tako imenitnost, da se je s teboj zavezal že tisti dan, ko je človek postal in te ni nigdar več zapustil. Beží naj vse posvetno veselje, bogastvo, prednosti, časti itd., samo za sv. vboštvo hočem vedeti, to je mati moja, hči moja in zaročnica moja. Z vbogim Jezusom hočem živeti in vmreti. To je moje bogastvo, namreč: ne hrepeneti po nobenem bogastvu. O vbogi Jezus! ako vidiš le eno kapljico kervi v meni, katera bi imela dopadajenje nad kakšno posvetno rečjo, vzemi in vniči jo. Za me pa je dobro, da se Boga deržim in da stavim v Gospoda Boga svoje zapanje. (Psl. 72. 28).

Izpraševanje.

Naš serafinski očak, sveti Frančišek, imenoval je sveto vboštvo zdaj mater, zdaj nevesto, zdaj gospo, zdaj kraljico. S kakim nagnjenjem in vspehom častiš pa ti

to mater in nevesto? Ubogaš to gospo in to kraljico? Ali nigdar ne prelomiš obljube vboštva? Si ne obderžuješ nič nepotrebnega? Rad sprosiš to, kar potrebuješ? Ali prosiš vedno višjih dovoljenja, če od zunaj kaj dobiš? Saj nimaš napačnega nagnjenja do kakšne reči? Kako se zaderžiš v jedi in obleki? Ali rabiš kaj, kaker da bi bila tvoja lastna reč? Ali si izbiraš najmanj vredne reči? Kako pa kaj miloščino ceniš? Kako se zaderžiš keder prejmeš ali daš kaj malega? Dobivati kaj ali dajati lastnovoljno, imeti kaj čez potrebo, preskerbovati si kaj posebnega od posvetnih, hrepeneti po dragocenem, imeti nagnjenje do česar in je dalje obderžati, kaker je treba, tega ne sme storiti, kedor vboštvo ljubi. In ti? Iz spoštovanja do tako vbogega Jezusa, derži se imenitnega vboštva in misli na njegove besede: „Kateri se ne odpove vsemu svojemu premoženju, ne more biti moj učenec.“ (Luk. 14. 33).

Tretje premissljevanje.

O čistosti.

Vvod. Predstavi si angeljsko čednost, sveto čistost, po sveti Trojici, blaženi devici Mariji, sv. Jožefu, angelih in devicah postavljeno na nebeški prestol, ter prosi milost, da bi jo ohranil.

Odstavek 1. „Ti so, kateri se niso sè ženami ognjusili; device namreč so. Ti hodijo za Jagnjetom, kamerkoli gre.“ (Skr. raz. 14. 4). Nič ni vzvišenišega, kaker je sv. čistost. Deviški ljudje so posnemovavci presvete Trojice, koliker je namreč dovoljeno to primero narediti med človekom in Bogom. „Perva Trojica je devica“, pravi v svoji pesmi sv. Gregor Nazijanski. Nič ni slavnišega, kaker sv. čistost, ker je vredna imeti Boga samega za ženina. Zveza mej Kristusom in devicami je taka, da hodijo one za njim, kamerkoli gre. Nič ni Bogu prijetnišega, kaker sv. čistost; Jezus je namreč vse aposteljne ljubil, zlasti je pa hotel zagotoviti svetega Janeza svoje posebne, nežne ljubezni; njemu, ki je bil deviški, izročil je na križu svojo deviško

mater. Nič ni vrednišega, kakor sv. čistost; devica je mati njega, čiger oče je Bog. Nič ni bolj podobnega angelom, kakor sv. čistost; angel prekosi deviškega človeka po svoji sreči, deviški človek pa prekosi angela po svoji hrabrosti. Nič ni koristnišega, kakor sv. čistost; koliker bolj se kedo vsakakeršne nečistosti varuje, toliko bolj je pripraven božje darove prejemati. Naj prosí deviški človek Boga karkoli hoče, lahko bo vse izprosil, ženin ne bode namreč svoji predragi nevesti nič odrekel. — O Jezus, ženin in krona devic, vem, da ne morem čisto živeti, ako mi ti ne pomagaš.

Odstavek 2. „Moj duh ne bo ostal v človeku vekomaj, ker je meso.“ (1. Mojz. b. 6. 3). Sladak je duh božji, ali meseni človek ne občuti njegove sladkosti. V nebesih je neko posebno veselje pripravljeno izverstnim gojiteljem sv. čistosti; pa že tudi na zemlji je neizmerno veselje, premagati posvetne sladnosti. To se ne pravi odreči se sladnostim, ampak zamenjati meseno sladnost z duhovno, najostudnišo z najčastnišo, napačno s pravo in kratko z večno. Sladko je zderžati se nagnjusnih sladnosti ter imeti Boga v čistem sercu; Bog je namreč sladkejši kakor vse sladnosti za onega, ki za posvetne

sladnosti ne mara; on je največi veselje za onega, ki zaničuje minljivo veselje; on je boljši, kaker vsaka dobrotā za onega, ki meso in kri duhu podverže. Bolj peče prešla sladnost, kaker je prej razveseljevala. Ako bi kakšno nespodobnost storil, gorje bo tebi, trapila te bo misel na pokoro, zbadala te bo vest in verh tega čakalo te bo še dostajanje kazni. — Beži ostudna sladnost! Tebe hočem poljubiti, prelepi moj Jezus! tebe, ki si djāl svojo levico pod mojo glavo in me z desnico objemlješ; ti mene močno ljubi, da te bom tudi jaz čisto ljubil, in da me ne bo tako nobena skušnjava ločila od tebe.

Odstavek 3. Pravo je zadel Job, ko je, glede tega, storil to zavezo, rekoč: „Zavezo sem naredil se svojimi očmi, da bi celo ne mislil na devico.“ (Job. 31. 1). Dobro, najbolje! Iz malega pride se do velikega in nigdar ni varnost zadosti velika, keder je čistost v nevarnosti. Mnogo jih je dolgo časa čisto živelo in slednjič so vender padli. Duh nečistosti ne prizanaša nobeni starosti, nobenemu spolu in nobenemu stanu; ako ga zapodiš, se verne, ako ga zamoriš, zopet oživi, ako ga premagaš, se vojskuje še in ako ga ob tla veržeš, zopet vstane. Pre-

povedana sladnost je slaba in kratka, ničemerna in napačna, ona je le neko plaho poželenje pokvarjene nature, čiger izgubo prej občutiš kaker dopuščenje, katero ko pride že odide, katero ko je, ga že več ni, in vender ono neskerbne premaga večkrat, kaker ga oni premagajo. Prepovedana sladnost je premalovredna, prenesramna in pregerdobna, da bi kedo naravnost v njo privolil; poslužuje se zatorej zvijače in da človeka premaga, ga slepi z malo radovoljnostjo v pogledih, besedah, darilih in prijaznostih, in kedorkoli se tih priprav ne varuje, ji pride v oblast. „To je orožje, s katerim se potare čista duša: pogled, pogovor, dotikljaj in poljub,“ imel je navado reči naš sveti oče Frančišek. — O da bi skušnja tega ne učila! Gerdo je zakonskemu človeku zvestobo prelomiti, neskončno gerši pa je za redovnika, ako prelomi svojemu nebeškemu ženinu zvestobo, katero je z redovno obljubo vterdil.

Zdihljaji.

O bliščeča, o lepa, o neprimerljiva luč svete čistosti! Ti si tista, ki človeško natoro v angeljsko preminjaš! Kako viso-

ko jo je treba ceniti in varovati! Brez nje bi ne bila Marija Jezusu dopadla, da bi si jo bil za mater izvolil, in Marija bi ne bila dovolila postati mati Sinu božjega, če bi jej ne bil on dovolil, da bi devica ostala. — Tako te nisem nigdar ljubil, nevesta moja. Glej, obdati te hočem z ograjo molitve, zapreti hočem okna počutkov, zakleniti hočem vrata serca, da ne pride sovražnik in ne stori kaj slabega moji nevesti. „Zapert vert si, sestra, moja nevesta, zapert vert, zapečaten studenec.“ (Vis. p. 4. 12). „Svojim angelom je Bog zapovedal zavoljo tebe, da naj te varujejo na vsih tvojih potih.“ (Psl. 90. 11). In tudi jaz te hočem varovati in raji življenje izgubiti, kakor tebe. Prečisti moj Jezus, daj mi to milost, da bom enkrat vreden biti prišteti tistim, kateri se niso sè ženami ognjusili in hodijo za Jagnjētom, kamerkoli gre; kateri so brez madeža pred božjim tronom in pojejo nekako novo pesem, katere ne more nihče drugi peti. (Skr. raz. 14. 3, 4).

ŠESTI DAN.

Posvečen svetemu Frančišku,
vstanovitelju tvojega reda.

Zdihljaj. O Jezus, življenje duše moje, daj, da bom hodil za teboj in te ljubil dokler bom živel.

Pervo premišljevanje.

O hoji za Jezusom.

Vvod. Predstavi si Jezusa, Gospoda našega, s križem obloženega in goreče vabečega redovnika s temi besedami: „Ako hoče kedo za menoj priti, naj zataji samega sebe in naj vzame svoj križ in naj hodi za menoj. (Mat. 16. 24). Brez odlašanja prosi milost, da se naučiš njega posnemati.

Odstavek 1. Oče nebeški kliče iz svitlega oblaka: „Ta je moj ljubi Sin, nad katerim imam dopadajenje, njega poslušajte.“ (Mat. 17. 5). Vsi kristijani, še posebno pa frančiškani, so dolžni Jezusa posnemati; to je sv. Frančišek svojim zapovedal, ko je vodilo tako-le

začel: „Vodilo in življenje manjših bratov je to, namreč: izpolnjevati sv. evangelij Gospoda našega Jezusa Kristusa.“ Jezus pa ne govori samo z besedami, ampak tudi z djanjem, — z besedo, da veruješ in z djanjem, da storiš. Ako si ud Kristusov, potrebno je, da svojo glavo slušaš. Spoznavanje kristijanovo je, hoditi za Jezusom. Sv. Avguštin pravi: „Zastonj se imenuje kristijana tisti, ki Kristusa prav nič ne posnema; kaj ti namreč pomaga biti imenovan to, kar nisi? Ako te pa veseli biti kristijan, delaj kar je kerščansko in imenuj se po pravici kristijana.“ Karkoli je Kristus storil, to je pravilo, da moramo tudi mi tako delati; njegovo življenje je zgled našega življenja in njegova djanja so zgled naših djanj. Redovnikova popolnost obstoji v tem, da je koliker mogoče podoben Jezusu. Ako se hočeš zveličati, prizadevaj si posnemati Jezusa in ne bodi len v hoji za tistim, ki ga hočeš dohiteti. — O Jezus, vleci me za seboj, da ti bom sledil! Slediti ti hočem v ponižnosti in ljubezni.

Odstavek 2. „Zgled sem vam dal, da ravno tako kaker sem jaz

vam storil, tudi vi storite.“ (Jan. 13. 15). Karkoli Jezus vkaže, to je tudi storil. On vkaže moliti, postiti se in ljubiti, — molil je popred sam, postil se in ljubil. Vojak, kaj se premišluješ, ali bi sledil vojskovodji? Pervi je šel on nad sovražnika, prvi je kri prelil, prvi je na križu terpel; posnemaj ga, s tim voditeljem ne moreš pota zgrešiti. Ali te morebiti zadržuje posvetna ljubezen in čast, bogastvo in sladnosti, težave in ožstrosti? Raztergaj te vezi, ker so le gole domišljije; ako je svet sladak, je Kristus še slajši. Poslušaj Jezusa, ki govori: „Kaj ti je mari vse posvetno, za mano hodi; ako ne hodiš za menoj, me preganjaš, ako nisi z mano, si zoper mene. Jaz sem pot, ki pelje v nebesa, da po njej hodiš; jaz sem resnica, da za njo hitiš jaz sem življenje, da v njem ostaneš. Jaz sem pot, da ne zajdeš; jaz sem resnica, da ne boš prevarjen; jaz sem življenje, da ne vmerješ; pot kraljeva, resnica nezmotljiva, življenje večno.“ Popotniku, ki poprašuje za pot, da bi ne zašel, je vse eno, naj se mu vkaže iti na levo ali na desno, ali v hrib ali v dolino, samo da ga pelje tista pot do cilja njegovega popotovanja. Kristus ti kaže sè svojim življenjem pot v do-

movino, tako se torej zaderži v tem življenju, kaker popotnik na potu. Tesna, ojštra in terda je sicer ta pot, ali veliko ojštreje bo slišati strašne besede: „Poberite se spred mene v večni ogenj.“ (Mat. 25. 41). — Glej, Gospod, zapustiti hočem samega sebe in vse, da bom tebi sledil in tebe in v tebi vse dosegel.

Odstavek 3. Kedor se peča s kakšnim rokodelstvom, ta je rokodelec, kedor pa Kristusa posnema, ta je kristijan. Tedaj „glej da storiš po podobi, ki ti je bila pokazana na gori.“ (1. Mojz. b. 25. 40). Ozri se tje in poglej. Ozri se na Jezusovo telo in videl boš mnogo bolečin; poglej pa v njegovo serce in videl boš gorečo ljubezen. Posnemaj ga v terpljenju, ker ako boš tukaj ž njim terpel, tako se boš tudi ž njim tam veselil. Posnemaj ga v ljubezni, zakaj on nas ljubi zato, da bi ga tudi mi ljubili. Ljubezen ali najde sebi enake ljudi, ali si jih pa take vstvari. Ozri se na Jezusa kot človeka in poglej ga tudi kot Boga; v prvem, t. j. človeku, posnemaj njegovo ponižnost, vboštvo itd.; v drugem, t. j. Bogu, občuduj njegovo veličastvo, mogočnost itd. Ozri se na Jezusovo življenje, ki je prepolno dobrih del in poglej dušo Jezusovo,

ki je sè vsemi čednostmi olepšana. Prav dobro poglej Jezusove čednosti in ob enem natanko preglej svoje pregreške; njegovo življenje primerjaj sè svojim in spoznaj, da je Jezus ponižen, ti si pa prevzeten, — da je Jezus krotek, ti pa serdit itd. Ali se to pravi delati po zgledu, ki ti je postavljen v posnemanje? „Kristijana ne sme biti sram delati to, kar je Kristus delal“, pravi sv. Avguštín. Kedor ni podoben Kristusu, glavi izvoljenih, ta je zaveržen.

Zdihljaji.

O gorje meni nehvaležnemu služabniku, ki se oglušam, ko me moj Gospod že toliko časa kliče in ne grem za njim, ko me že toliko časa vabi! Ako me kliče svet, grem za njim, ako me kliče meso, grem za njim, ako me kliče hudič, grem za njim; — ako me pa kliče Bog, zamašim si ušesa in ne grem za njim. O kako se moram bati, da bi kedaj ne slišal teh besed večne modrosti: „Klicala sem vas — pa ste se branili; stegovala sem svojo roko, pa ga ni bilo, da bi se bil ozerl.“ (Preg. 1. 24). Priti hočem, o Gospod, priti hočem k tebi, kralju ponižnih; iti hočem za te-

boj, bodi kjerkoli hočeš, saj ti si pot, resnica in življenje. „Torej ako bi ravno po smertni sencihodil, se ne bom bal hudega, ker si ti z menoj.“ (Psl. 22. 4). Tebi hočem slediti, o Jezus, do Kalvarije; tam naj bom križan s teboj, tam hočem viseti, če ne telesno, vsaj v duhu. „Mene pa Bog varuj, da bi se z drugim hvalil, kakor s križem Gospoda našega Jezusa Kristusa, po katerem je meni svet križan in jaz svetu.“ (Gal. 6. 14).

Izpraševanje.

O redovni čistosti.

Kristusovega prijatelja, sv. Frančiška, hoteli sti negdaj dve nesramnici dvakrat na dveh raznih krajih v greh zapeljati, on se je pa vergel v živo oglje, ki je bilo po tleh natrošeno. Na ta način spreobernil je eno izmed njih k pokori, drugo pa, ki je bila mohamedanka, k pravi veri. Tako se je zoperstavljal tvoj oče, kako se pa ti, sin njegov? Kedor hoče čisto živeti, mora se že v začetku skušnjavam zoperstavljal, slabe misli koliker mogoče hitro odgnati, pred slabimi priložnostmi bežati, na počutke, zlasti na oči, zvesto paziti, telo kro-

titi, svete zakramente pogostoma prejemati, se vedno s kakšnim spodobnim opravilom pečati, premišljevati pričujočnost božjo, nad najmanjšimi rečmi mora sumneti ter se jih prav skerbno varovati. Ali delaš tako? Ali se varuješ pred sumljivimi ženskimi družbami in njih sveti, kaker vodilo zapoveduje? Ali se zderžuješ pogledov na svoje roke in na druge dele telesa in na osebe, če so morebiti lepe? Ali se ti studi, glede nečistosti, najmanjša reč tako, kaker da bi bila največa? Ali se slačiš in oblačiš tako, kaker bi to storil vpričo moža velike veljave? Kako spoštuješ opominjevanja [svojega sv. očeta Frančiška? Poslušaj, kaj pravi tvoj oče: „Prijaznega občevanja sè ženskami, pogovorov in pogledov, ki so mnogim vzrok pogube, se moramo tim bolj ogibati, čim bolj vidimo, da se šibki duh zlomi, krepki pa oslabi. Popolnoma nič ni vredno pogovarjanje s katerosikoli bodi žensko, razen samo pri izpovedi ali pri zelo kratkem podučanju, koliker je potrebno za zveličanje ter je primerno dostojnosti.“

Drugo premišljevanje.

○ Kristusovem življenju.

Vvod. Sprejmi v mislih Jezusa od jaselc do križa in premisli pazljivo njegovo življenje ter prosi milost, da bi ga mogel posnemati.

Odstavek 1. „Prikazala se je milost Boga Zveličarja našega vsim ljudem, katera nas uči, da se odpovejmo hudobiji in posvetnim željam ter trezno, pravično in bogaboječe živimo na tem svetu.“ (Tit. 2. 11, 12). Prišel je Zveličar, da bi nas podučil, s tem, da je našemu razveseljevanju, naši vgodnosti, poželjivosti in mesenim slastim nasproti postavil prazni hlevček, vboge jaselce, hudi mraz in britkost obrezovanja. S to nasprotnostjo je učil, da se svet moti in da vsi, ki po poželjivosti hrepenijo, postanejo popolnoma neumni. „Kristus, ki je človek postal, zaničeval je vse pesvetne dobrote, da bi nam pokazal, da jih je treba zaničevati,“ pravi sv. Auguštin. Karkoli je človek ljubil, je Kristus sovražil; karkoli je človek visoko cenil, je Kri-

stus zaničeval; on jo bežal pred tem, čemer je svet sledil, zavergel je to, kar je svet privolil. Ako nočeš, da te svet sè svojimi lažami preslepi, potrebno je, da hodiš po Kristusovem potu. Motiš se, za vse nebesa se motiš, ako misliš da pelje kakšna druga pot v življenje, kaker Kristus. Kristusa zapustiti je večja nespamet, kaker iskati snega, da bi se pri njem ogrel.— O Jezus, tvoje življenje je moja pot.

Odstavek 2. Od dvanajstega do trinajstega leta beremo samo to o Zveličarju: „in jima je bil pokoren“, namreč Mariji in Jožefu. (Luk. 2. 51). Da, celih trideset let živel je skrivno, nepoznan in ni obračal na se oči ljudstva, tako, da ga niso za drugega imeli, kaker za sinu tesarjevega. Mislilo bi se, da iz več vzrokov bi se bil moral podajati mej ljudi; koliko bi bil on tako lahko storil v zgled človeštvu, koliko bi nam bil lahko povedal v naše podučenje, koliko tisoč ljudi bi bil on lahko spreobernil k zaslužljivemu življenju—in vender je izvolil raji skrit ostati in molčati, da bi nas s tem učil ogibati se tiste ničemernosti, ki obstoji v tem, da želimo biti čislani, priporočani in spoštovani. Ali je bilo mari sramotno za Jezusa, da je na svetu ponižno živel? In ali

je sramotno posnemati kralja kraljev? Če te toliko veseli biti imeniten, naj bo, bodi, pa na v tem, ampak v onem življenju. Mogoče ti je biti velik pred Bogom, ali zakaj tako dirjaš za posvetnimi rečmi? „Takšen in tolikšen si — je imel navado reči sv. Frančišek — kakoršen in kolikaršen si pred Bogom.“ Ako si imeniten na zemlji, koliko jih ve to? Ako si pa velik pred Bogom, te imajo vsi nebeški prebivavci za velikega. Po tej velikosti hrepeni in teptaj zaničljivo posvetno velikost.

Odstavek 3. V merzlem in terdem hlevcu nas uči dete božje zaničevati sladnosti. Skozi trideset let skriti Bog nas uči samega sebe zaničevati, besedo božjo oznanjeva je nas pa uči obojemu pohlevnost pridružiti. „Učite se od mene, — pravi on — ker sem krotak in iz serca ponizhen in bote pokoj našli svojim dušam.“ (Mat. 11. 29). To čednost, namreč pohlevnost, izpolnjeval je nebeški učenik sam v djanju in učil jo je z besedo. Izpolnjeval jo je sam v djanju, ker je v tolikih poniževanjih, britkostih in preganjanjih ostal vedno pohleven v duhu, v govorjenju, v djanju in vsem obnašanju. Učil je to čednost z besedo, ko je učil ljubiti sovražnike, moliti za preganjavce, dobro

delati tim, ki nas čertijo; in ko je učil, da moramo biti priprosti, kaker golobje in proti vsim pohlevni, kaker jagnjeta. Brez te čednosti se začnejo druge gnjusiti, nasprotno pa je pohleven človek vedno vesel in ljubi ga Bog in ljudje. Redovnik mora vedno eden in tisti biti, z dobrim mora premagati slabo, v britkostih se mora veseliti, v zopernostih biti hvaležen in v svojem krotkem in prijaznem obnašanju mora biti popolnoma podoben najkrotkejšemu jagnjetu božjemu.

Zdihljaji.

O duša moja, kako daleč si od popolnosti, katero je Jezus z besedo in djanjem zapovedal! Popolnoma nevreden sem imenovan biti kristijan, ker moje življenje ni prav nič podobno Kristusovemu. Zapovedano mi je hoditi za Kristusom, jaz sem pa hodil po temi za mesom in njegovimi poželjivostmi. Tedaj „Gospod, moj Bog! razsvetli moje oči, da kedaj smertno ne zaspim, da kedaj moj sovražnik ne poreče: Vžugal sem ga“ (Psl. 12. 4, 5). „Vleci me! za teboj potečemo, za duhom tvojih mazil.“ (Vis. pes. 1. 3). „Bog, ne odteguj se

od mene, moj Bog, glej na mojo pomoč, ker glej, katerise tebi odtegnejo, poginejo.“ (Psl. 70. 12 in 72. 27). „Poklical me boš, in jaz ti bom odgovoril, delu svojih rok boš podal desnico. Ti si sicer preštel moje stopinje, pa zanesi mojim grehom.“ (Job. 14. 15, 16).

Izpraševanje.

Ali si čas dobro porabil?

Naši generalni štatuti, ali pravila, oestro zapovedujejo, da naj predstojniki duhovne priganjajo k delu in tistim opravi-
lom, katera jim tičejo, da se ogibljejo lenobe. Nadalje je še dostavljeno, da posebno lenim se mora vzeti glas, t. j. pravica, da ne smejo za nič glasovati, in da se jim ne sme pri kakšni volitvi nobenega glasu dati in da se jih ne sme nikaker povzdigniti v častne redovne službe, ker od lenih redovnikov se sme po pravici sumneti, ali imajo čisto vest, ali ne. To se vjema z duhom našega serafinskega očeta, ki je imel navado reči, kaker sv. Bonaventura priča: „Jaz hočem, da naj moji bratje delajo in se urijo, da

se ne bi v srcu ali z besedo, ako bi bili lenobi vdani, pečali s prepovedanimi rečmi.“ Tako misli oče, kaj pa ti? Kako rabiš predragi čas? Kedar vstajaš? Sv. Duh opominja: „Kedar je čas vstati, se ne obotavljaš.“ (Pridg. 32. 15). Ali vbogaš? Ali se zmišliš najprej na Boga? Kaj delaš mej vsako uro? Ali imaš določen dnevni red, in ali se ga deržiš? Ali bi ne mogel v prihodnje dan bolje razdeliti? Ali ne porabiš tudi najkrajših trenotkov časa? Koliko časa porabiš za molitev, premišljevanje, branje, učenje, spanje, za pogovarjanje itd.? Ali se ne pečaš s čim, kar je nepotrebno in neumno? Žalibog, mnogo časa tvojega življenja ti preteče, ko slabo delaš, še več, brez da bi kaj delal, in ves čas pa, ko vse kaj drugega delaš, kaker to, kar bi moral delati. Ko je bil naš sv. oče Frančišek negdaj zadel na nekega tebi podobnega, t. j. takega, ki je leno okoli pohajal, izpodil ga je iz društva bratov, rekoč: „Hodi po svoji poti, brat muha, ker hočeš jesti od truda tojih bratov in lenuhati v božjih delih, kaker trot, lena bečela, katera ne dela in se ne trudi, ampak je od truda in prihranjenja dobrih bečel.“

Tretje premissljevanje.

O Kristusovem terpljenju.

Vvod. Neprenehoma stoj v mislih pred terpečim Jezusom in pazi, kaj ž njimi delajo, ter prosi milost, da bi mogel tudi ti iz ljubezni do njega terpeti.

Odstavek 1. „O vi vsi, ki mimo greste po potu, pomislite in glejte, če je kaka bolečina, kaker bolečina moja.“ (Žalost. J. 1. 12). Jezus Nazarenski je mož in kralj bolečin; on vlada na kraljevem dvoru Kalvarije, na tronu križa, v škerlatu svoje kervi, sè žezlom, za katero ima žreblje, in s ternjevo krono; obdajajo ga namesti dvornikov tožniki, namesto služabnikov roparji, namesto stražnikov ker voloki, namesto prijetnih glasov obdaja ga preklinjevanje. Da bi bil pa on popolnoma pokazal, da je res kralj bolečin, terpel je vedno, povsod na vse načine, za vse in od vsih ljudi. Terpel je notranje bolečine, katere je primerjal kelihu, ki se pije, in zunanje, katere je primerjal kerstu, ki zmoči od zunaj človeka. Terpel je na vsih udih: na glavi, na očeh, na ušesih, na ustih, na vratu, na ramah, na rokah, na

nogah, sploh na celem telesu. Terpel je na vsem, kar je imel, na duši in telesu, na umu in spominu, zavoljo matere in učencev, zavoljo sorodnikov in prijateljev, na dobrem imenu in na časti, zavoljo obleke in odeje. itd. Tudi jaz, ako hočem zaslužljivo terpeti, moram od vsakoverstnih ljudi vsakoverstne zopernosti radovoljno prenašati. — O Jezus, kralj bolečin, tebe, križanega, molim; veselo in radovoljno hočem nositi, katerikoli križ mi naložiš!

Odstavek 2. „Niste svoji, zakaj kupljeni ste za dragoceno.“ (1. Kor. 6. 20). Ako hočemo verovati raznim razodevenjem svetnikov, prelil je Jezus, da bi nas rešil od hudičeve sužnosti, 62000 solz, in 97305 kapljic kervi, ko je kervavi pot potil; pri bičanju je prejel 6666 vdarcev, 110 zaušnic, 120 vdarcev po vratu, 85 po glavi, 38 po trebuhu, 62 po herbtu, in 40 po rokah. Se več: v obraz so mu gerdo pljunili 32 krat, po ustih so ga vdarili 30 krat, kaker pesa so ga teptali 170 krat, za lase so ga vlekli 300 krat. Ni še konca: pri kronjanju je bil s terni 300 krat zboden; zavoljo naših grehov in zavoljo našega zveličanja je 900 krat vzdihnil; prestal je 162 marter, ki bi ga bile lahko same vmorile; v zadnjih vzdihljajih, kaker

vmirajoč, bil je 19 krat; ko je od sodnje Pilatove hiše do Kalvarije križ nosil, storil je 321 korakov. S kratka: nobeno pero ne more popisati, ne usta povedati, in nobeno serce ne more zapopasti, kaj in koliko je Jezus za te preterpel. To preišluj in ne daj se več za greh prodati, ko spoznaš, s kakšnim kupom si odkupljen. Posnemaj tvojega z Jezusom križanega Frančiška, ki je na vprašanje, zakaj da se tako milo, tako močno in očitno joče, odgovoril: „Terpljenje Kristusovo objokujem, katero bi se ne smel sramovati po cellem svetu naglas objokavati.“

Odstavek 3. Kristus ni terpel samo za vse skupaj, ampak tudi za vsakega posebe. Ne zastonj torej, ampak resnično se moreš veseliti sè sv. Pavlom: „Živim v veri Sinu božjega, kateri me je ljubil in dal samega sebe za me.“ (Gal. 2. 20). On je bolj ljubil tebe, kaker sebe, ker je hotel vmreti za te; mogel te je rešiti z eno samo besedo, z enim samim zdihljajem z, eno samo solzo, ali hotel je vse najhujše terpljenje prestati, hotel je biti z vervmi zvezan, z vdarci razmesarjen, s pljuvanjem vmazan, s ternjem kronan, sè sramotnim lesom križa obložen, in slednjič je hotel biti na križu grozno vmorjen, da bi bolj po-

kazal velikost svoje ljubezni do tebe. Tisočkrat in tisočkrat je bil pripravljen se pustiti za te na lica biti, svoj obraz opljuvati, lase izruvat, roke in noge prevertati in po vsem životu se preteptati. Poglej, kako te je ljubil! Ti si bil njegov sovražnik, in vendar je on vmerl da bi ti živel. Križanega Jezusa vboštvo je bogastvo ljubezni; koliker bolj je bil v pomankanju reven, toliko bogatejši je bil v ljubezni. Žeja križanega Jezusa je gorečnost ljubezni. Kaj drugega žeja ljubečega, ali po čim drugem hrepeni, kaker po ljubezni ljubljenca? Sramota križanega Jezusa je čast ljubezni. Občuduj to čudo ljubezni! Jezusovo terpljenje je predstava ljubezni, les sv. križa je čudež ljubezni in križani Bog je znamenje zmage ljubezni. Občuduj ljubezen čez vse ljubezni! Ta Jezusova ljubezen noče, da jo samo gledaš, o redovnik, ampak da jo tudi posnemaš; on zato ljubi, da bi bil ljubljen. Spričaj to ljubezen do križanega Jezusa sè serčnimi občutki, z djanjem in z napredovanjem.

Zdihljaji.

O neizrečeno poterpežljivi Jezus! kedo bo dal moji glavi vode in mojim očem solzenec solz, da noč in dan občudujem tako strašno zdelanega Sinu

božjega? O žalostni pogled! O prekleti greh, ki je tako nevsmiljeno ravnal sè začetnikom življenja! Nedolžen je Gospod, ali „ranjen je bil zovoljo naših hudobij; iztergan je bil iz dežele živih; zovoljo greha svojega ljudstva sem ga vdaril,“ govori Bog po preroku. (Izai. 53. 5.8). In jaz ne neham še mojega Boga žaliti in rano na rano kopičiti? O moj Bog, naj raji prej vmerjem, kaker da te zopet tako razžalim ter zbudim jezo večnega Očeta. Preklet naj bode greh, zovoljo katerega je postal Jezus prekletstvo. (Gal. 2. 13). Zdaj pa hočem, o Jezus, pobrati tvojo obilno tekočo kri, da se bom ž njo opral svojih grehov. „Če dalje bolj me operi, o Gospod, in očisti me od moje pregrehe.“ (Psl. 50. 4). Glej, poverniti hočem ljubezen z ljubeznijo, kri s kervjo, smert sè smertjo. Ne spodobi se, da bi živel krivični, ko vmira nedolžni. O moj Bog, „moja duša k operni po tvoji pomoči!“ (Psl. 118. 81).

SEDMI DAN.

Posvečen svetniku, čiger ime
imaš.

Zdihljaj. „O Bog, kaj imam v nebesih in kaj ljubim na zemlji, kaker tebe?“
(Psl. 72. 25).

Pervo premišljevanje.

O čednostih sploh.

Vvod. Misli si vse čednosti v podobi prav prijetnega verteca, po katerem se nebeški ženin sprehaja in se posebno razveseljuje. Prosi milost, da bi mogel njih lepoto spoznati.

Odstavek 1. „Hvalimo sloveče može in naše očake v njih rodovinah, ljudi bogate v čednostih. (Sir. 44. 1, 6.) Mati prave hvale je namreč čednost. Vstvaril je Bog drevesa, ki rodijo vsako svoj sad, vstvaril je živali na zemlji in druge stvari ter jih je pohvalil, da so dobre; vstvaril je pa poslednjič človeka, pa ga ni pohvalil, da je dober, ker je hotel, da bi se človek, ki je obdarovan s prosto voljo, sam z vajo v čednostih dobrega in hvale vrednega storil; sama in edina hvala človeka je nam-

reč, množenje čednosti. Ako imaš bogastvo, časti, razveseljevanja in vse posvetne dobrote, katerekoli si moreš misliti, ako si pa brez čednosti, si slab. Nasprotno pa, ako nimaš nič od tega, kar sem naštel, če imaš pa čednost, si dober; ako imaš njo, imaš vse, ako pa nje nimaš, še samega sebe nimaš. Pravo bogastvo torej ne obstoji v blagu, ampak v čednostih, in na vekomaj ostane bogat tisti, ki se v čednostih odlikuje. Kaker je greh svoja lastna sramota in kazen, tako je čednost svoja lastna vrednost in lastno plačilo. Karkoli je velike vrednosti, jo dobiva od čednosti; zato je veliko vredna čistost, zmernost itd., zato namreč, ker so čednosti. Rekel pa boš: Težavna je pot do čednosti. Nikar ne obupaj, Bog ti bode stegnil svojo roko na pomoč; on, ki je vkažal upati in poskusiti, te bode podpiral, da boš mogel tudi dopolniti. Ti bi ne mogel tega, kar so drugi mogli? — Gospod, Bog čednosti, daj da bom storil, kar vkažuješ in vkaži, kar hočeš.

Odstavek 2. Čednost se more poplačati samo z nebesami. „Hodijo od čednosti do čednosti; vidi se Bog bogov na Sijonu.“ (Psl. 83. 8). Čednost odstrani to, kar nas loči od Boga; ona premaga hudiča, podjarmi meso in zaničuje svet. Čednost kroti

strasti, zatira slabe navade, vničuje grehe, lepša dušo, vedri pamet in tolaži vest. Čednost, katera narašča iz dobrega semena pre-mišljevanj, katere cvet so najboljši sklepi in sad pa dodra dela, obrodi obilnost vsega dobrega; njen sad je: veselje v duhu, mir, prostost, gotovost, obilnost zasluženja, vesela smert in plačilo nebeške slave; vse doželjivo se ne more ž njo primerjati. Kjer je čednost v duši, tam prebiva Bog, kaker v svojem svetišču. Zakaj se torej braniš služiti čednosti, za tako neizmerno plačilo? Kaj te straši na božji poti? Ali te morebiti straši zatajevanje? Kaj je slajši od njega, ki dobi-va za plačilo nebeško sladnost. Ali te straši ponižnost? Kaj je veličastnišega, kaker ona, ki se bo veselila, ker bo na vekomaj pove-ličana. Ali te straši molitev? Kaj je od nje vrednišega? V molitvi se pogovarjamo s kra-ljem kraljev. Ali te straši ljubezen božja? Kaj je močnejšega od nje, ki ji ni nič pre-težko. Ali se bojiš zasmehovavnih jezikov, zato ker dobro delaš? Ali je to sramota? Ali se bojiš grajajočih jezikov, zato ker ž njimi ne potegneš? Ali ti bode to kaj po-magalo na smertno uro? Ali se bojiš svo-jih strasti, katere moraš premagati? Nikar se ne boj, ker to ni težavno, kar se težavno zdi; vse težave bodo naenkrat izginile, kaker

hitro se lotiš premagovanja.— Dober in kreposten morem biti, ako le hočem, zakaj se torej bojim praznega strahu?

Odstavek 3. „Pomnoži moč v moji duši“, moli kraljevi pevec, (Psl. 137. 3), in po pravici, zakaj ena čednost ni nobena čednost. Čednosti so mej seboj v taki zvezi, da komer ena manka, temu mankajo vse. Nikar bi ne hotel poviševati Abrahamove vere, Jožefove sramožljivosti in Davidove vsmiljenosti, ako bi ne bile krasotile čednostnega verta tudi sončnica stanovitnost, vijolica ponižnost in roža ljubezen. Temu priterjuje tudi sv. Gregor, rekoč: „Posamezne čednosti ne morejo nikaker popolnoma biti, zakaj tista modrost ni prava, ki ni pravična, zmerna in pogumna; tudi tista zmernost ni popolnoma, ki ni pogumna, pravična in modra; tudi tista pogumnost ni popolnoma, ki ni modra, pravična in zmerna.“ Pogledj Danijelovega velikana; imel je zlato bliščečo glavo, sreberna svitla persa in terdno bronasto truplo, in vender ga je zdrobil kamenček, ker so mu bile noge iz gline. To je podoba nepopolnega človeka, katerega ena sama nevkrotena strast verže in v peklenko brezno privleče.

Zdihljaji.

„O globočina bogastva, modrosti in znanja božjega!“ (Rim. 11. 33). Kaj je prijetniše in veselejše, kakor čednosti? Koga ne bo veselilo, noč in dan s čednostmi se lepšati, s katerimi duša svojega ljubeznivega ženina neprenehoma na se vleče in vabi? „Zbudi se, kateri spiš, in vstani od mertvih in Kristus te bo razsvetlil.“ (Efež. 5. 14). „Glejte, zdaj je prijetni čas, glejte, zdaj je dan zveličanja, ker pride noč, ko nihče več ne more delati.“ (2. Kor. 62 in Jan. 9. 4). Venčajmo se torej z nevsahljivimi cveticami! Nobena težava, noben trud me ne sme več ostrašiti v napredovanju v čednostih. Dobri duh čednosti je že napolnil mojo dušo in moja hrana bo volja mojega Očeta, ki je v nebesih. O Gospod, vsmili se me, „ker ne stoji ne na njem, kateri hoče, ne na njem, kateri teče, ampak na Bogu, kateri se vsmi-li.“ (Rim. 9. 16).

Izpraševanje,

O krotanju jezika.

„Ako pa kedo misli, da je pobožen, pa ne berzda svojega jezi-

ka temuč zapeljuje svoje serce, je prazna njegova pobožnost. “ (Jak. 1. 26). Da ne boš pa po nevrednem ampak resnično redovnik, moraš se naučiti, kaj, s kom, kje, kedaj in kako ti je treba govoriti. Učen Drekselij našteva te le slabosti, na katere se moraš v vaji molčanja večkrat zmisliti: prilizovanje, preklinjevanje, zasramovanje, onečaščenje, očitanje, sleparija, klepetanje, hinavstvo, slabo privoščenje, obrekovanje, nesramnost, laž, norčije, ponašanje, krivo prisegovanje, toženje, prepir, podpihovanje, gerdo govorjenje in grajanje. Kako si se do zdaj tega ogibal in prizadeval dobre reči govoriti? Gerdo je preglasno govoriti, naglas in nespodobno se smejati, pretergavati drugemu besedo in se presilno s kom prepirati. Ali nisi ti vsega tega kriv? Navadi se raji krepostno govoriti, nauči se Boga hvaliti, oznanjevati, moliti ga in blagoslavljati ter v vsem se mu zahvaljevati; nauči se bližnjega podučevati, svariti in opominjati; nauči se govoriti ob času pogovarjanja o Jezusu in svetinkih, zlasti tvojega reda, o vodilu, o redovnih vstanovah, o cerkovnih obredih in predpisih ali rubrikah, o branju pri mizi, o kerščanskem nravoslovju, o tem, kako se more po-

magati bližnjemu, in poslednjič o vsem, kar krepča dušo in spodbuja bližnjega.

Drugo premissljevanje.

O neskončni ljubezni božji proti nam.

Vvod. Misli si Boga v podobi ognja, ki iz ljubezni do stvari sam sebe žge, in prosi milost to dobro spoznati.

Odstavek 1. „Bog je ljubezen, in kedor ostane v ljubezni, ostane v Bogu in Bog v njem.“ (1. Jan. 4.16). Tolikšna je božja ljubezen do nas, kolikšen je Bog sam na sebi. Nič ni v Bogu, s čemer bi te on ne ljubil. Ljubi te božja vsegamogočnost in te ohrani, — ljubi te božja modrost in te razsvetljuje, — ljubi te božja previdnost in te vodi, — ljubi te božja vsmiljenost in te podpira. Noben ljubeč človek ne more tako goreče ljubiti svoje ljubljenske, kaker ljubi Bog naše duše. Noben oče ne ljubi tako svojega pervorojenca, nobena mati ne tako svojega edinorojenca in noben ženin ne tako svoje neveste, kaker ljubi Bog mene in tebe in vsakega človeka. Pustimo izmišljevanje božje modrosti, prizadevanje njegove vsmiljenosti in gorečnost njegove

dobrotljivosti, kako bi nam mogel on še več dobrega storiti, ker ni nič, kar bi ne bil za naše zveličanje storil.— Ljubi torej, duša moja, koliker moreš, to bistveno ljubezen; nič ne moreš boljšega storiti, kaker ljubiti; tudi nimaš druge dolžnosti, kaker ljubiti in tudi ni nič častnišega, ne lažjega, ne koristnišega, kaker ljubiti njega, ki je tebe ljubil od vekomaj in te bo ljubil do vekomaj.

Odstavek 2. „Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sinu.“ (Jan. 3. 16). Dal bi bil kaj boljšega, ako bi bil imel. Ali more oče koga bolj ljubiti, kaker svojega edinorojenega sinu? Glej, in vender je dal nebeški Oče tega iz neizmerne ljubezni do tebe, zavoljo tebe in za tebe; ali ni tedaj zadošči drago kupljena tvoja ljubezen? Sin je tebe ljubil bolj kaker sebe, ker je hotel vmreti za te. Ako ljubi nevernik tega, ki njega ljubi, ali mari ne bo redovnik ljubil tega, ki je zanj vmerl? Z ljubeznijo si pridobimo Boga. Iz ljubezni do nas se je združil Bog s človekom in ne z drugo stvarjo. Ljubezen je storila Sinu božjega Sinu človekovega, ljubezen ga je v jaselce položila, ljubezen ga je na križ pribila in ljubezen ga je vmorila. — Sv. Duh je lju-

bezen in sè svojimi darovi in dobrotami te razsvetljuje, ljubi in posvečuje. Bog ljubi človeka bolj kaker celi svet; vzkazal je vsem stvarjem, in tudi angelom, da naj človeku služijo. Koliko časa še ne boš ljubil te ljubezni? Ako hočesh, moreš Boga ljubiti, in ker tolikokrat to moreš in vender ne storiš, ali ni to največa izmej vseh hudobij? — Moj ljubi Jezus, ali morem na te misliti, da bi te ne ljubil? Ali morem premissljevati tvojo dobrotljivost, da bi se v meni ljubezen ne vžgala,—tvojo blaženost, da bi se ne raztopil — in tvojo ljubezen, da bi te ljubiti ne začel?

Odstavek 3. „Gospod tvoj Bog je žroč ogenj.“ (5. Mojz. b. 4. 24). Bog nas ljubi tako silno, da se mu ne pravi samo, da je goreč, ampak, da je v resnici sam ogenj. Bog ljubi človeka in včlovečil se je zato, da bi človek, z ljubeznijo do včlovečenega Boga, postal podoben Bogu. Bog ljubi grešnike; ako bi jih ne ljubil, ne bil bi prišel nigdar za voljo njih iz nebes. O kaj vse Jezus dela, da bi ga mi ljubili! Dobrika se, kaker ženin; pomaga nam, kaker oče; podpira nas, kaker brat; služi nam, kaker hlapec; zdravi nas, kaker zdravnik in terpi, kaker krivičen; skorej kaker da bi bil Bog zares

nesrečen, ako bi nas ali on ne ljubil, ali ako bi mi njega ne ljubili. Verh tega se nam daje še vsega v jed, v pijačo, v ceno in dar, in to ne zavoljo drugega, kaker zato, ker nas ljubi in želi ljubljen biti. Če je to malo, povej mi, za kakšno plačilo pa hočeš ljubezen ljubiti? Prosi in derzno terjaj, karkoli boš prosil, boš dobil, tista dobrota pa ne bode večja od večne sreče, ki je zapopadek vseh dobrot; to pa je Bog obljubil in dal jo bode tudi tistim, ki ga ljubijo.

Zdihljaji.

Gospod, ti me ljubiš, jaz tudi tebe ljubim! Kar te je, si ves moj in kar je mene sem ves tvoj. „Moje serce in moje meso se veseli v živem Bogu.“ (Psl. 83. 3). Iz sebe bom stopil, da pridem k tebi, o Bog! Kje si, moj ljubljenec? Želim biti razvezan in s teboj. Ne bom počival, dokler ne najdem njega, ki ga ljubi moja duša. Veselim in radujem se v vseh svojih občutkih nad tvojo slavo in neskončno dobrotljivostjo, in zato ker ji jaz ne morem nič od svojega dodati, njo samo darujem tebi v znamenje ljubezni. O ljubljenec moj, pristudi naj se mi vse veselje, ki ni v tebi! Ako brez

tebe živim, sem mertev. Ogenj si ti, sežgi me, poglej, o Bog, pripravljeno je moje serce. To edino si želim, da postanem ves ogenj, da bom tako ves gorel iz ljubezni do tebe.

Izpraševanje.

O ponižnosti.

Mnogi sveti in pobožni možje so našteveli razne stopinje ponižnosti. Veliki očak sv. Benedikt in sv. Tomaž jih naštevata po 12, sv. Ignacij in serafinski sv. Bonaventura po 3, Kasijan 10, Anzelm 7. Poglavitniše izmej vseh so te le: 1. samega sebe zaničevati,—2. samemu sebi ne zaupati,—3. ne hrepeneti po hvali in časti,—4. iskati zaničevanje,—5. čez nobenega ne tožiti,—6. radovoljno odkrivati lastne pogrške,—7. biti vsem podložen,—8. želeti ponižnih opravil,—9. spoznati se za najnižjega, za vse nepotrebne in božjih darov samih nevrednega,—10. pri osramočenju, pri zatožbah in kreganju molčati.— Na kateri teh nebeških stopnjic si ti? O moj Bog, še najnižje nisi dosegel! Da, še celo napačno hrepeniš po človeški hvali, po prikupljenju, povišanju in visokosti. Druge zaničuješ, terdovratno se svojih misli deržiš, sam o sebi Bog vedi kaj misliš.

Ali je to življenje redovnika? „Takrat naj si misli kedo, da je redovnik, ko se bode štel za najmanjšega, tudi ako bi opravljal večja krepostna dela,“ pravi sv. Izidor. Naš sv. oče Frančišek je imenoval svoje sinove zato „manjše“, da bi se ne prederznili postati „veči“. Kedor je v resnici „manjši“, šteje se nevrednega vsake časti, družbe, ugodnosti kraja, živeža in obleke. Ali misliš ti tako?

Tretje premišljevanje.

O ponižnem spoznavanju samega sebe.

Vvod. Misli si, da si takšen, kakeršen si bil, preden si bil vstvarjen, in prosi milost, da to spoznaš,

Odstavek 1. Ko je hotel zvedeti Mojzes božje ime, dobil je od Boga odgovor: „Jaz sem, kedor sem.“ (2. Mojz. b. 3. 14). Čudno! Kako bodo Izraelci spoznali iz tega imena Boga? Ali mari niso tudi druge stvari, kar so? Liran odgovarja: Ne biti, je lastno stvarjem, ker niso nič same od sebe, ampak svoje bitje imajo od Boga. Ako je torej božje ime „biti“, človeško bo „ne biti.“ S pomočjo

luči sv. vere preišči samega sebe, in ko boš od sebe odstranil, kar je božjega, ko ne boš gledal v sebi drugega, ampak tistega, kakor si bil pred tisoč leti, — z eno besedo: kjer ne boš nič našel, tam si našel samega sebe. Pred tisoč leti so se vojskovali, zidali so poslopja in na tisoče drugih reči so delali, in vse to brez tebe, takrat nisi še imel ne duše, ne telesa, ne življenja, nobene pravice ali zasluženja, da bi bil; kar si bil takrat, to si tudi zdaj sam od sebe. Prav gerdo samega sebe slepiš, ako misliš, da si kaj sam od sebe. Spoznaj vendar z najmodrejšim, ki o sebi pravi: „Jaz pridgar (Ekleziast) sem bil Izraelov kralj v Jeruzalemu.“ (Pridg. 1. 12). Bil sem, zdaj nisem več, — tako razlaga te besede Hugo od sv. Viktorja; — ker čeravno sem, vendar to spoznam, da to nič ni, kar sem. Objokuj svojo slepoto, ker si do zdaj toliko od sebe mislil, ter obudi djanje vere, da sam o sebi nič nisi in nič ne moreš.

Odstavek 2. Pisano je o Bogu: „On sam je.“ (Job. 23. 13). Sv. Gregor dostavlja: „Stvarinamreč prav za prav niso, ker nikakor ne obstojijo same od sebe; vse so iz nič vstvarjene in vse njih bitje bi se izgubilo

v nič, ako bi jih Starnik vsega sè svojo vladajočo roko ne podpiral.“ Enkrat za vselej je resnično: on, ki je vse iz nič vstvaril, on sam je vse, kar je pa Bog iz nič vstvaril, to vse je nič. Nič ne znaš in nič ne storiš, ako o samem sebi ne misliš, da nisi nič. Keder boš samega sebe začel zaničevati, tedaj se bo Bog na te ozerl. „Ta je pri vsih edina popolnost, spoznanje lastne nepopolnosti,“ pravi sv. Jeronim. Nobenemu ni znano, kaj in koliko ne ve, nobeden ne pozna samega sebe; človek je neki nepoznani nič; zatorej pravi prerok: „Bil sem tudi jaz v nič storjen, in nisem razumel.“ (Psl. 72. 22). Koliker se natora praznote boji, toliko bolj jo išče ponižnost. Poglej sv. Frančiška. Dobro je vedel ta sv. oče, da po svoji natori ni nič in da samo z natornimi močmi ne more nič; zato, pravi sv. Bonaventura, je raji hotel poslušati grajanje, kaker pohvalo, ker je vedel, da grajanje k poboljšanju spodbuja, pohvala pa v greh napeljuje; in zatorej je večkrat, ko je ljudstvo povzdigovalo zasluženje njegove svetosti, zapovedoval kateremu bratu, da naj mu nasprotno poniževalne besede govori in zaterjuje. Tudi Kornelij a Lapide je imel navado pogostoma

zdihovati: „O Gospod, kedo sem jaz in kedo si ti? Jaz sem globočina ničemernosti, nevednosti, hudobije in nič,—ti pa si globočina resnice, modrosti, dobrotljivosti in vsega.“ Tedaj „moj Bog in moje vse.“

Odstavek 3. Poprej ošabni, poznej pa ponižani Nabuhodonozor naravnost spoznava, rekoč: „Vsi prebivavci na zemlji so pred njim — namreč pred Bogom — šteti kaker nič.“ (Dan. 4. 32). Kaj si pa ti človeček proti celemu svetu? Če že celi svet ni nič proti Bogu, premisli, kaj je pa tvoj nič proti njemu? „Ogledal sem se, in ni ga bilo človeka.“ (Jer. 4. 25). In kaker nisi nič v bitju, tako tudi nisi nič v obstanku. Dekončan kip ne potrebuje več umetnika, ti pa neobhodno potrebuješ svojega stvarnika. Neskončno bolj si odvisen od Boga, kaker svetloba od sonca, kaker senca od telesa in sad od drevesa. In recimo, kar je sicer res, da si igrača bolezní, nesrečen, vbog, v starosti nestanoviten, pepel, červ, smrad, gnjus, človek iz mokre zemlje, prej obsojen kaker rojen; in vender, zato ker si grešnik, nisi nič. „Greh je nič—pravi sv. Avguštin—in ljudje, ko grešijo, postanejo nič. Da, še celo slabši kot nič si postal,

ker si Boga razžalil; bolje bi bilo, da bi nikoli ne bil, kaker da si to storil. Ti nisi nič, ne moreš nič, ne znaš nič in nimaš nič; ali se boš tedaj še ponašal? Imej svojo ničevnost vedno pred očmi, uči se biti nezanesljiv proti samemu sebi in vedno ponavljaj: „Moj Bog in moje vse.“

Zdihljaji.

O neizrečeno ponižni Jezus, zdaj še le se sam sebi studim, ko sem s pomočjo tvoje milosti spoznal da nisem nič. O nespametni napuh, ki me je tolikokrat povzdignil nad to, kar sem! Ti, o moj Jezus, ko si bil vse, si sam sebe v nič storil, ko si podobo človeka in nič na se vzel; jaz pa, ki sem nič, sem sam sebe poviševal, kaker da bi bil vse. Oj ostudna prevzetnost! Druge stvari po sili ne morejo prestopiti svojih natornih mej, le edini človek noče ostati v svojih mejah, ampak le više želi zleteti. Gospod, nigdar ne bom več tako nespameten, ker sem se od tebe naučil, „da si krotek in iz serca ponižen. Ivolim si najzadnji biti v hiši svojega Boga, ker si me v svoji resnici ponižal. To bo moje geslo, to moje govorjenje, to moj napis: nič.

OSMI DAN.

Posvečen vsim svetnikom.

Zdihljaj. Moj Bog in moje vse!

Pervo premišljevanje.

O visokosti blažene Device Marije.

Vvod. Predstavi si Marijo, kaker nebeško kraljico, od presvete Trojice venčano, ter prosi milost, da bi mogel njene prednosti bolje spoznati.

Odstavek 1. „Čez vse ljudstva in čez vse narode sem višji oblast imela.“ (Sir. 24. 9, 10). Marija je umetno delo presvete Trojice, božja shramba, čudež svetosti, veselje neba, upanje zemlje in obojih ljubezen. Ona je vsa popolnoma, lepota vesoljnosti in najbolj izmej božjih del; v njej se namreč najslavniše združuje vse, kar imajo vsi drugi. Ona je tista podoba božje dobrotljivosti in sredstvo občevanja božjega sè stvarmi, v katero je Bog obilniše izlil zaklad svoje mogočnosti, modrosti in dobrotljivosti. Kar koli imenujemo veliko, je manjši kaker

Marijina visokost; razen Boga samega je ona nad vse visoka; vse stvari gleda ona globoko pod seboj, nad seboj pa ne vidi drugega, kaker svojega Stvarnika. To per-
vorojenko vsega sveta povišuje nagnjenost angelov, oznanjuje jo družba prerokov, časti jo število aposteljnov, hvali jo množica marternikov, razglasuje jo veselje spoznavcev, priporoča jo petje devic; njej služijo in jo časté vsi pravični izvoljeni. — O Marija, dodeli mi, da te bom tudi jaz s temi hvalil!

Odstavek 2. „V družbi svetnikov je moje stanovanje.“ (Sir. 24. 16). Po pravici pravi tako Kraljica svetnikov, zakaj karkoli milosti in slave, karkoli čednosti in lepote, karkoli časti in visokosti so imeli drugi svetniki, in tudi vsi skupaj vzeti, vse to se sveti še mnogo žlahtniše v Mariji. Karkoli milosti in slave so svetniki dobili, dobivali so jo po malem, Marija pa je naenkrat postala milosti polna. Kaker izginejo zvezde pri sončnem vshodu, tako otemni pred Marijino visokostjo čast vsih svetnikov. Toliko in takšno je veličastvo Marijino, da presega razum vseh stvari in da je je vstani le Bog sam zapopasti. Mej materjo in mej služabniki in služabnicami božjimi je sko-

raj neskončen razloček. Drugi svetniki stoje kaker služabniki z največim spoštovanjem pred božjim tronom, kraljeva hči pa, mati in nevesta večnega kralja, sedi prav blizu presvete Trojice. Ako bi se djala na eno stran tehtnice velikost te kraljice, na drugo pa vsih svetnikov, zmagala bi slava Marijina. „Veči slavo ima Marija sama, kaker vsi svetniki skupaj“, tako je bilo razločno razodeto sv. Tomažu Kantuarskemu. — Veseli se, slavna Devica, mej vsemi najlepša! Tudi jaz se veselim, da si, kár si.

Odstavek 3. Marija je mati tistega, čiger oče je Bog. „Sveto, katero bo iz tebe rojeno, imenova imenovano bo Sin božji.“ (Luk. 1. 35). Samo to, da je Marija mati božja, presega vsako visokost, katero si moremo za Bogom le misliti. Sv. Tomaž Akvinski pravi: „Blažena Devica ima od tega, ker je mati božja, neko neizmerno čast iz neizmerne dobrôte, ki je Bog, in od te strani ne more se kaj boljšega storiti, kaker ne more biti nič boljšega, kaker je Bog“. Bog more vstvariti nebo sè zvezdami bolj obsejano, širje morje in zemljo prijetnišo od raja, ali večje matere, kaker mater božjo, ne more vstvariti. Ta devica je spočela njega,

ki ga niso mogle nebesa obseči; rodila je njega, ki je vedno bil, je in bo; dojila je njega, ki daje vsim jed o pravem času; podložen jej je bil tisti, kateremu je vse podložno. Ona je bila neoskrunjena, pa brez nerodovitnosti; rodovitna, pa brez omadeževanja; je nosila, pa brez težave; je porodila, pa brez bolečin. Ona je bila mati, pa brez izgube devištva; ni se spodobilo namreč, ne drugi materi imeti takega sinú, ne drugemu sinu imeti tako mater in devico. — O, ako bi bil tudi ti pobožen sin te matere! Srečen bi bil v resnici tedaj, ako bi te tudi ona sprejela za svojega sinú; ker, kaker ni hotel biti Bog v njenem povzdignjenju nobenim postavam podložen, tako tudi ne bode v njenem vslišanju.

Zdihljaji.

Češčena, češčena, tisočkrat bodi češčena Marija, milosti polna, ki si bila sama vredna biti mati božja! Čestitam ti in veselim se iz celega serca vse tvoje velikosti, ki jo imaš v nebesih in vse časti, ki jo dobivaš na zemlji. O da bi bilo meni mogoče tvoji slavi tudi kaj dodati! Glej, vso kri bi hotel prav radovoljno zapraviti za njo, — ako se sme imenovati zapravljivost

to, kar se poverne s tolikimi milostmi. Marija, skaži se mater tudi meni, jaz se hočem vsaj od zdaj skazovati tvojega sinú. Raje hočem izgubiti življenje, kaker otročjo ljubezen do tebe. In kedo bi ne ljubil te Device, „katere slava je posebna in častna prednost, da je bila vredna imeti z Bogom očetom skupaj enega in tistega sinú,“ kaker pravi sv. Bernard. Marija ljubi mene, jaz ljubim tebe!

Izpraševanje.

O pravem opravljanju molitev.

Modri Sirah opominja: „Pred molitvijo pripravi svojo dušo in ne bodi kaker človek, kateri Boga skuša.“ (Sir. 18. 23). Ali vbogaš to opominjevanje? S kakšnim pripravljanjem, namenom in pazljivostjo, s kakšnim prizadevanjem odstraniti zadržke, opravljaš ti svoje molitve in premišljevanja? Ali se ne pregrešiš morebiti z nespodobnim zadržanjem telesa, z radovednimi pogledi ali pa z glasom? Ali ne hitiš morebiti preveč, keder moliš sam, ali pa očitno v družbi? Ali ne motiš morebiti drugih s kako nadležno posebnostjo? Koliko časa porabiš

vsaki dan za molitev? Ali ne opuščáš včasih svojih molitev, ki jih sicer opravljaš iz lastne pobožnosti? Kako se zaderžiš pred in po sv. maši? Kako marljivo premišljuješ? Ali premišljevanja nigdar ne zanemariš? Kako se zoperstavljaš raztresenosti? Kako in kolikrat obujaš djanja čednosti, vere, upanja, ljubezni, kesanja in vdanosti v božjo voljo? Kako pogostoma in kako pazljivo ponavljaš zdihljaje? „Treba je vedno moliti in ne jenjati.“ (Luk. 18. 1).

Drugo premišljevanje.

O Bogu.

Vvod. Zleti v duhu v nebo in glej tam na vzvišenem stolu sedečega Boga, katerega molijo vsi zveličani. Prosi milost, da bi mogel to bolje spoznati.

Odstavek 1. „Častite Boga koliker le morete, on je vender še višji in čudovito je njegovo veličastvo“. (Sir. 43. 32). Misli si lepoto tako krasno, da že pri samem pogledu na njo, vsih serca pridobi, tako, da več velja samo enkrat, in to le samo en trenotek, jo gledati, kaker uživati več stoletji vse sladnosti sveta, Bog je vender še višji.

„Kedo nas tako veseli, kaker on, ki je storil vse, kar nas veseli?“ govori sv. Avguštin. Misli si tako visoko veličastvo, da bi bilo več vredno njemu na čast vsakoverstno terpljenje prestati, kaker vladati celi svet, Bog je vender še višji. Misli si tako neizmerno dobroto, katero je hujše le z eno samo mislijo razžaliti, kaker v resnici vse stvari vničiti, Bog je vender še višji. Misli si tako popolno vsegamogočnost, kateri je vse povprek enako mogoče, Bog je vender še višji. On je namreč višji, kaker si moremo misliti, boljši kaker vse dobro, popolniši, kaker vsaka popolnost. Bog je plačilo, za katero se moramo vojskovati in truditi; on je zavetje, v katero moramo hiteti in po njem hrepeneti; on je sreča, katero moramo pričakovati in upati. Za Boga ne moremo ne preveč terpeti, ne preveč delati. „Karkoli mi hoče dati moj Bog, naj vzame vse, in sebe naj se mi da“, pravi sv. Avguštin. — Želim biti rešen in gledati svojega Boga!

Odstavek 2. „Velik je Gospod in prav častitljiv, in njegovo veličastvo je neizmerno“. (Psl. 144. 3). Pri Bogu ni konca, njegove popolnosti so povsem neskončne. Bog je lepota brez na-

pake, velikost brez kolikosti, dobrota brez kakovosti, večnost brez časa. Bog je nevidljiv, ki pa vse vidi; nespremenljiv, ki pa vse spreminja; nevstvarjen, ki pa vse stvari, vse daje in nič ne izgubi. Bog je velik v oblasti, v visokosti, v veličastvu; velik je v mogočnosti, v pravičnosti, v vsmiljenosti; prečuden je v svojih sklepih, sodbah in odlokih; on je edin v Očetu, Sinu in sv. Duhu. Bog je sam na sebi nezrekljiv; vidljiv je v stvareh, v angelih zaželen, v ljudeh ljubeznjiv in strašan v pogubljenih. Bog je tako dobro bitje, da bi ne mogel le en trenotek prenehati dajati se nam samega sebe; on je vsegamočno bitje, ki je iz ljubezni do nas vstvaril vse iz nič. On je tako pravično in vsmiljeno bitje, katero, da bi bilo vsmiljenje izkazalo, je zaneslo ljudem, ali „svojem u lastnemu Sinu ni zaneslo.“ (Rim. 8. 32). On je bitje, ki nas tako ljubi, da nigdar ne odneha. „Vzrok ljubiti Boga, je Bog“, pravi sv. Bernard. — O Bog, jaz se veselim, da si, kar si!

Odstavek 3. „Pokazal ti bom vso dobrotljivost“. (2, Mojz. 33. 19). Kaj iščeš, o človek, okoli dosti dobrega? Išči edino dobro, v katerem je vse in največje dobro in zadosti ti bo. Ako ljubiš dobroto,

glej jo dobroto vseh dobrot! Ako ljubiš dobre reči, ki so vstvarjene, zakaj bi ne ljubil Boga, ki jih je vstvaril? Ako to dobroto najdeš, najdeš vse. Ako si lačen, on ti je hrana; ako si žejen, on ti je pijača; ako si bolan, on ti je zdravilo; in ako vmerješ, je on življenje. „Zastonj se išče zunaj Boga to, kar se v njemu samem nahaja, pravi sv. Avguštin. Boga najti se pravi, najti vse dobro. V njem namreč najdemo vse; nič ne moremo pogrešati, ako imamo njega, ki ima vse.

Zdihljaji.

O edino, najviše in vse dobro, zunaj katerega in brez katerega ni nič dobrega, po katerem pa in v katerem je vse dobro! Veržem se pred teboj v globočino svoje ničevnosti in častiti hočem tvojo najvišjo in čudovito dobrotljivost. Vreden si, o Gospod, da te molijo vse stvari, ker ti si vender še višji in večje časti vreden, kaker se ti more z molitvijo in češčenjem skazovati. „Velik je Gospod in vse hvale vreden“ (Psl. 47. 2). Karkoli si moremo dobrega misliti, to je Bog, in še neskončno več. Hvalijo in povišujejo naj te vse moči moje duše in vsi deli mojega telesa! Nič ti ne zadostuje, ampak

zadostuješ si le sam sebi. Hvali naj te torej tvoje božanstvo, s to hvalo hočem združiti svojo. Oh, da bi jo mogel združiti za celo večnost! In tudi če bi vedel, da bom vekomaj pogubljen, nikaker bi ne hotel odjenjati hvaliti te, ampak tim krepkejši bi se hotel oglasiti, da bi te vsaj na tem svetu hvalil, če bi bil na onem tega nevreden. „Hvali Gospoda, moja duša, hvalil bom Gospoda vse žive dni; prepeval bom svojemu Bogu, dokler bom živ.“ (Psl. 145. 2).

Izpraševanje.

O dobrih sklepih storjenih v tih duhovnih vajah.

Stanovitno izpolnjevanje dobrih sklepov, je najboljši konec duhovnih vaj. „Kateri pa obstoji do konca, bo zveličan“. (Mat. 10. 22). Namen tvojih osemdnevnih vaj je bil ta: začeti dobro živeti in tega nigdar več ne opustiti. Ako si začel dobro, ne manka ti drugega, kakor da stanoviten ostaneš in natanko izpolnjuješ svoje dobre sklepe. Gotovo si tole sklenil: 1. zaničevati ničemernosti in posvetne misli, ter sè vso skerbjo paziti na zveličanje svoje duše; — 2. zoperstavljati

se strastim, kaker hitro se zbudijo, da meje ne prestopijo; — 3. v noben mali greh prostovoljno ne dovoliti; — 4. ničemer ne dati prednost pred pokorščino; — 5. vodilo, vstanove ali štatute in druga skupna opravila natanko izpolnjevati; — 6. vsake danja premišljevanja, posebno izpraševanje in navadne svoje lastne pobožnosti nigdar več ne opustiti; — 7. blaženo Devico Marijo posebno ko svojo mater častiti; — 8. posebno marljivo ponavljati dobre namene, zdihljaje in djanja čednosti, namreč: češčenja Boga ali molitve, vere, upanja, ljubezni, vdanosti v božjo voljo, itd.; — 9. v prihodnje bolj skerban biti v krotenju in v napredovanju v redovni popolnosti; — 10. ogibati se lenobe in čas, v katerem se kaj zaslužiti more, najbolje porabiti. — To in kaj enakega skleniti je bilo lahko, ali to natančno izpolnjevati, to je delo in trud. Zastonj so dobri sklepi, ako se ne izpolnjujejo. Ali misliš, da boš izpolnjeval to, kar si sklenil? Da, če se boš samega sebe močeval, ti verujem, da boš. Prizadevaj se torej grešne nevarnosti odstranjevati, z dobrimi pripomočki se proti njim zavarovati, pred slabimi priložnostmi bežati, iz greha, v katerega bi morebiti iz slabosti pal, hitro vstati, mlačnost, ki bi se

znala z raznimi izgovori prikrasti, otresiti in vsaki dan, kaker z nova začenjati. Zato ker nisi od svojih zadnjih duhovnih vaj tako ravnal, zatorej si se mnogo pregrešil. Takšen bodi, kakeršen si v tih dneh sklenil biti.

Zadnje premišljevanje.

O izpolnjevanju dobrih sklepov.

Vvod. Premisli vse dobre sklepe, ki si jih storil v teku duhovnih vaj, ter prosi milost, da bi jih Bog poterdil.

Odstavek 1. Konec venča delo. „Derži, kar imaš, da ti nihče krone ne vzame.“ (Skr. raz. 3. 11). Samo stanovitnost dodeli krono delavcem in borivcem. „Tim, ki začnejo, se plačilo obljudi, tim pa, ki stanovitni ostanejo, se da“, pravi sv. Avguštin. Da zadobiš kraljestvo, ki nima konca, moraš ostati stanoviten do konca. Nič ti ne bo koristilo, ako boš delal skozi celo življenje, ako pa na koncu življenja delo opustiš. Več koristi edini zadnji trenotek, kaker vsa pretekla leta; ta namreč, ki zadnji trenotek delo opusti, vse izgubi. Ne boš se mogel izgovarjati, ako boš po tih duhovnih vajah še hudoben. Iz-

govarjati se ne boš mogel z nemogočnostjo, ker prepričal si se, da sveto živeti ni čez tvoje moči; mogel boš, kar si mogel, kar je bilo prej mogoče, bo za naprej še lažje. Naučil si se ta čas, kaj je treba delati, in podaljša se ti življenje, da se poboljšaš in dobre sklepe izpolniš. Navadno se pravi: naredi iz potrebe čednost, — ti pa se nauči narediti iz čednosti potrebo in prepričaj se, da moraš tako stanovitno v čednosti živeti, kaker da bi ne bil prost, ampa po neizogibni potrebi k temu prisiljen. Ko to premisliš, naj bode edini tvoj sklep to: storjene dobre sklepe natančno izpolnjevati. — Imam ga, koger ljubi moja duša in ga ne izpustim.

Odstavek 2. „Kaker smo nosili podobo zemeljskega (človeka), nosimo tudi podobo nebeškega“. (1. Kor. 15. 49). Kristus je v nebesih nespremenljiv in stanoviten, da se ne bode nigdar in prav nič spremenil. Da boš torej njegovo nebeško podobo na sebi nosil, moraš svoje sklepe po moči vterditi in nikaker več ne odstopiti od njih. Grozno je, dobro začeti in slabo končati ter dobremu začetku nasproti postaviti slab konec. Ali te morebiti strašijo težave, katere previdiš? Navada vse premaga, tudi natoro, kaj bo pa še le mo-

gla milost božja? Ž njeno pomočjo ti je bilo mogoče začeti, mogel boš torej tudi nadaljevati življenje, kaker si sklenil. Lažje je enkrat za vselej stanoviten ostati, kaker opuščati in zopet znova začenjati; samo začetka se vstraši duh. Z navado postane lahko, kar se od začetka zdi nemogoče. Eno djanje duhovnega življenja odpira pot drugemu. Težava, ki si jo domišljuješ, ne pride vsa ob enem, ampak polagoma in po malem. Mogel si prej, zdaj tudi moreš in mogel boš tudi za naprej. — O Jezus, krepost in moč tvojih služabnikov, okrepečaj me, da te nigdar ne zapustim!

Odstavek 3. „Svet človek ostane v modrosti, kaker sonce; nespameten pa se spreminja, kaker luna“. (Sir. 27. 12). Dober in zvest mož derži besedo svojega obetanja tako, kaker da bi jo bil s prisego priterdil; tudi ti se moraš držati svojih sklepov, kaker bi se bil z obljubo na nje navezal. Bodi stanoviten v dobrem, ker spodbujanje, ki te je nagibalo, da bi postal dober, je tudi zdaj ravno tako resnično. Ostani stanoviten, ker je vredno in pravično, da služiš Bogu, ki te vedno ljubi; ž njegovo milostjo pridobil si si že mnogo zasluženja, nikar ga ne izgubi se

svojo nestanovitnostjo. Stanoviten ostani v ostri pokori, ker čas je kratek in smert je pred vratmi; čez malo let, morebiti tudi čez malo mesecev ali dni sledilo bo obilno plačilo. Stanoviten ostani s Kristusom na križu, nikogor ne poslušaj, ne mesa, ne sveta, ne hudiča, ne skušnjav, ne boječnosti pred ljudmi, ki svetujejo stopiti s križa. Zastonj bi bile tvoje duhovne vaje, če se misliš verniti k prejšnjemu življenju. Boga ne boš zasmehoval; in ali bi se ne reklo, z Bogom se norčevati, ako mu tolikokrat poboljšanje obljubiš, pa neprenehoma in brez vzroka prelomljuješ obljubo? Hujši je vekomaj pogubljen biti, kaker začasno v dobrem stanoviten ostati.

Zdihljaji.

„Slavite Gospoda, ker je dober, ker vekomaj (terpi) njegova milost.“ (Psl. 105. 1). Res veliko je tvoje vsmiljenje, Gospod, da si se ozerl na slabega hlapca, ter mu razodel velika dela svoje dobrotljivosti. „Bolj umem, kaker vsi, ki me učijo, ker so tvoja spričevanja moje premišljevanje. Po tvojih zapovedih sem razumen, torej sovražim vsako krivično pot.“ (Psl. 118. 99, 104). „Rešil si, o Bog,

mojo dušo meča in iz pasje roke
mojo edino, zatorej „hvalil bom Go-
spoda in ga klical in rešen bom
svojih sovražnikov“. (Psl. 21. 21 in
17. 4). Ker sem posnemal Magdaleno ko
grešnico, posnemati jo hočem tudi ko spo-
kornico. Poterdi, poterdi to, o Bog, kar si
storil v meni, poterdi sè znamenjem svo-
jih ran! „Moja duša se tebe derži,
tvoja desnica me podpira“. (Psl. 62.
9). „Sprejmi svojega služabnika
(njemu) v prid (v svoje varstvo), da me
ne bodo obrekovali prevzetniki.
Izmej mojih ustnic bo vrela hval-
na pesem, ko me boš učil svoje po-
stave. Tvoja roka mi pridi na po-
moč, ker sem izvolil tvoje zapo-
vedi.“ (Psl. 118. 121, 171, 173).

Hvaljen bodi Bog, ki je vsega začé-
tek in konec!

